

Dik Manus

SE MÄNNISKAN

Nr 4, 2015

Till stöd för EU-migranter

Relationer-vänskap-kärlek

Åsa Jarring

**Med filten
om ryggen**

Mikael Good

**Vägen ut ur fattigdom
och utanförskap**

Jörgen Abdul-Karim Törngren

**På Junis är alla
välkomna**

Dik Manusch

SE MÄNNISKAN

Det här är det fjärde numret av Dik Manusch, vilket innebär att vi snart har överlevt vårt första år som tidning. Året har varit minst sagt omtumlande, och vårt fjärde nummer trycks i ungefär dubbelt så många exemplar som det första.

Vi ville starta en gatutidning för landets EU-migranter. Vi ville att den skulle vara gratis för migranterna, och vi ville att de med den stundande vintern skulle kunna resa sig från den kalla marken, och möta människor på samma nivå. Därför var också namnet givet. Tidningen heter Dik Manusch, som är romani, och betyder Se Människan. För det är det vår tidning och vår ambition handlar om. Att människor ska se varandra, och mötas.

Vi är oerhört glada för det positiva bemötande vi har fått, från såväl köpare som migranter, och aktivister. Känslan efter utdelningen av första numret, när vi såg hur människor reste sig, och tittade folk i ögonen var fantastisk. Vi fick in mängder med respons från glada människor som uppskattade förändringen hos de människor som tidigare suttit på knä ute på gatorna.

I början var våra försäljare lite tveksamma inför att sälja tidningen, även om de i teorin innan första tidningsläppet var supertaggade. Många av dem har försörjt sig genom Europa på diverse småjobb och tiggeri under hela sina liv. De har på det sättet lärt sig att om något verkar för bra för att vara sant, så är det nog så. De hade funderingar på om polisen kunde ha invändningar, om det fanns någon ekonomisk hake, eller om folk överhuvudtaget skulle köpa. Det var något vi inte hade räknat med. Det hämtades i Umeå ut tidningar av runt 40 stycken. Alla var glada och skrattade. På stan dagen efter var det två (!) som sålde. Vi trodde inte våra ögon, och förstod inte.

Det var två modiga som provade, och var beredda att ta smällen om det till exempel skulle vara så att det var brottsligt att stå och sälja tidningar på stan, och polisen tog dem. De andra

avvaktade. Efter några dagar var det fullt med försäljare i staden.

Reaktionerna lät inte vänta på sig från allmänheten. Människor hörde av sig och var jättegla. Dels över att de människor de lärt känna ut- anför affärerna nu slapp sitta på knä och tigga, och dels över att tidningen höll en så hög kvalitet.

Vi har varit noggranna med att ha med försäljarna i tidningen också. Det är ju trots allt deras tidning i grund och botten. De som vill och kan får skriva själva. Annars hjälper vi till och översätter, eller skriver om det de vill berätta.

Att kunna skriva är inte en självklarhet. Många av de EU-migranter som kommer hit kan inte läsa eller skriva. En del har inte gått i skola alls, och kan inte ens skriva sitt eget namn. Därför är en av de saker som vi som tidning har fokuserat på utbildning, och att barn ska få gå i skolan. Ska vi någon gång komma till rätta med de sociala orättvisor som finns så måste vi jobba för alla barns rätt till skolgång.

Ansaret för att barn ska gå i skolan ligger hos vuxna. Vi behöver med en ratificerad barnkonvention inte göra det mycket svårare än så. Barnkonventionen är ett bra stöd för vuxna de gånger som det är svårt att fokusera på att barns rättigheter ska vara okränkbara.

Linda Lundqvist
Ordförande för föreningen RUNG, initiativtagare till Hjälp Västerbottens tiggare, krönikör i tidningen Arbetaren.

Dik Manusch | nummer 4, 2015

Dik Manusch ges ut i samarbete med den ideella föreningen Dik Manusch vänner.

Tidningen är religiöst, partipolitiskt obunden och alla artiklar har skänkts av sina författare.

Ansvarig utgivare
Helen Hugosson Strandemo

Chefredaktör
Britt-Inger Hedström Lundqvist

Layout
Renate Fiala-Lundström

Tryck
MittMedia print Sundsvall

Helen Hugosson Strandemo

Britt-Inger Hedström Lundqvist

Vill du också bli en medskapare?
Eller vill du vara med och bidra på andra sätt, ekonomiskt, tryck, reklam, mm skriv till oss på dikmanusch@gmail.com.

Omslagsfoto:

Martin Peneder | FF-Feldkirchen
Dunja

Dunja är en sexårig tjej från Syrien. Hon placerades i somras med 77 andra asylsökande från bland annat Syrien, Irak och Afghanistan i den österrikiska byn Feldkirchen an der Donau. De skulle flytta in i naturbruksskolan och medlemmarna i byns frivilliga brandkår funderade, hur de kunde visa dem att de var välkomna.

Sommaren hade kommit till Österrike med temperaturer över det vanliga, i Feldkirchen an der Donau med upp till 36 grader i skuggan och för de asylsökande var det svårt att ta sig till badsjön några kilometer bort för att svalka sig. En av ledarna i brandkåren, föreslog då att istället ta det kylande vattnet till boendet: de packade med en stor vattenspridare, en brandslang och ett strålrör och åkte till skolan. Där välkomnade de först de nyanlända och satte upp utrustningen på gräsmattan framför skolbyggnaden. Deras familjemedlemmar hade följt med och de hade med sig lite gåvor som invånarna i byn hade skänkt.

Det var de mindre barnens nyfikenhet som först segrade över blygsamheten, de ville leka i vattenfontänen,

springa genom vattenspridarens "vattenväggar".

Snart följde även de äldre barnen och de vuxna, vattenlekarna blandades med bollspel och Martin Peneder, som dokumenterade eftermiddagen för brandkårens hemsida, lyckades fånga glädjen i Dunjas ansikte och hennes leende har sen dess trollbunden många - bilden delades flitigt på facebook.

På brandkårens hemsida gratulerar många - en skriver att brandkåren släcker precis där det brinner i samhället.

Att det än behöver släckas många bränder visade sig några dagar senare, när en radiostation delar bilden och hatet tar över, blir till hot. Samhället reagerade. Anmälde inlägget och killen som skrev det. Hans arbetsgivare sa upp honom.

Det är den fantastiska bilden av Dunja och den sista delen av historien som idag ligger högst upp när man googla efter brandkårens ovanliga insats. Men i början av september fanns det en liten notis i en österrikisk tidning: Dunja hade precis börjat grundskolan!

Akut hjälp här och långsiktig hjälp där – Båda är måsten!

2 rullstolar
1 par kryckor
200 tandborstar och tandkrämer
2 volleybollar
2 badmintonset
6 datorer med tillbehör
1 sandplan
har nu nått byn Maxenu i Rumänien. Hjälpmedeln har kommit till Angela, en äldre kvinna som är paralyserad från höften och nedåt, till en äldre kvinna som heter Maria och till en gravt handikappad man som dessutom drabbats av blindhet.

Maria med nya kryckor från mitt senaste besök.

Alla barn som går i skolan har fått verktyg för att bekämpa tandtrollen och skolan har utrustats med sportgrejer samt en ny plan att spela på.

Skolgården bestod enbart av asfalt och barnen slutade spela fotboll och dylikt eftersom de skrapade upp sina knän och deras kläder gick sönder. Nu kan de spela volleyboll, fotboll, handboll m.m. på en sandplan där de inte skadar sig.

Jag är ordförande i föreningen Hjälp tiggare i Lund (HTiL) som driver Sveriges sydligaste – och Skånes enda – härbärge för utsatta EU-medborgare.

Därmed känner jag ett 40-tal personer från byn då cirka 50 % av de som vistas i Lund och försörjer sig genom gatumusik, pantar burkar, säljer gatutidningar eller ber förbipasserande om hjälp kommer härifrån.

HTiL är en del av Crossroads Lund som vill hjälpa EU-medborgare såväl i vår direkta närhet som samhällena där deras familjer ofta lever kvar. Därför löser Crossroads Lund finansieringen av halvtidsanställda i HTiL så att vår verksamhet kan fortsätta och utvecklas.

Det är också därför som jag har varit i Rumänien vid två tillfällen. I maj besökte jag staden Buzau och byn Maxenu för första gången och nu i september för andra gången. Jag arbetar med att ta fram en projektplan för Crossroads Lund för hur vi bäst kan medverka till insatser i Maxenu med målet att familjer inte ska behöva splittras.

Det ömsesidiga förtroendet finns alltså redan genom våra tidigare insatser. Vi vill stötta underifrån- och inifråninitiativ från byborna själva. Mina upprepade besök har gjort att både byns skola och borgmästare har upplevt oss ärliga och seriösa och vi har nu fått en skriftlig garanti på en lokal så fort vår tänkta verksamhet sätter igång.

Tanken är att hjälpa barn som har det svårt i skolan med läxhjälp genom så kallad "After School". I förlängningen kanske vi kommer att nyttja lokalen för kvällskurser för föräldrar och unga vuxna.

Lastbilen håller på att lasta av sanden på platsen där sandplanen kommer förläggas på skolgården.

Mina vänner Elena, Ion och hans mor 84-åriga Angela som fick rullstolen efter mitt första besök i Maxenu.

Engelska, datorkunskap eller lantbruksskötsel är exempel på kvällskurser som skulle vara värdefulla för arbetssökande och för självförsörjning.

I dagsläget söker vi finansiering av en anställd och skriver en rapport utifrån de berörda - vilket i detta fallet betyder den romska delen av byns invånare. Vi hoppas kunna anställa en av de som nu sitter eller säljer tidningar i Lund så att hen kan leva i byn med sin familj och klara sin försörjning.

Det positiva för våra framtida insatser är att vi har lokalsamhället med oss. Politikerna i kommunen är väldigt hjälpsamma, skolans lärare och rektor mycket engagerade och mina vänner från Maxenu som jag lärt känna i Lund är mycket initiativrika. Barnen och deras framtid betyder mycket för såväl samhället som för familjerna och det märks.

Mitt nästa steg är att privat eller med en organisation bakom mig göra riktade insatser till de 22 romska barn som inte går i skolan av olika, men givet situationen förståeliga, orsaker. Rektorn gjorde nämligen en sammanställning och lista under ett av våra möten.

När han gav den till mig sa han: "Snälla se om ni kan göra något för dessa familjer. De flesta behöver kläder, el till sitt hus och/eller mat att ta med till skolan".

Förtroendet det innebär att sammanställa och lämna ut en sådan lista kommer jag att värna.

Text och foto
Joakim Månsson Bengtsson
Styrelseledamot i Crossroads Lund
Ordförande Hjälp tiggare i Lund

Skolans rektor längst till vänster, sedan borgmästaren i kommunen, sedan jag från Crossroads Lund och sist till höger vice borgmästaren i kommunen.

Humanitet över gränserna – från Rumänien till Sverige

Vem har det värst, den som lever i utsatthet i sitt hemland eller den som lämnar sina nära och kära för skapa bättre framtidsutsikter på annat håll? För Röda Korset är det en ickefråga. Vi möter människor där de befinner sig. Vi finns i nästan alla världens länder, med samma uppdrag att ”lindra och förhindra mänskligt lidande”. Vårt arbete utgår från situation och behov och gör ingen skillnad på människor utan arbetar både i Sverige och i hemländerna för att göra skillnad både här och där!

I Europa har livet har förändrats för miljontals människor i Europa till följd av den ekonomiska krisen, vars humanitära konsekvenser kommer att påverka livet för många människor under lång tid framöver. Som alltid drabbas de personer och de länder som har det tufft redan innan värst. Den fria rörligheten inom EU är en av grundpelarna för det europeiska samarbetet och något som de flesta ser som positivt. I dag söker sig många som tidigare levt och försörjt sig i olika länder i Sydeuropa norröver och även till Sverige i jakt på försörjningsmöjligheter.

De kommer såväl från de fattigaste länderna inom EU som från andra delar av världen. Många av dem som i dag befinner sig kortare eller längre perioder i Sverige är från Rumänien.

De vill arbeta och många hoppas få jobb här. Men när hoppet inte infrias ser många av dem inga andra alternativ än att på gator och torg samla pantflaskor, sälja tidningar eller sitta utanför butiker och tigga för överlevnaden. Detta väcker starka känslor och lämnar få oberörda.

Röda Korsets uppdrag är förhindra och lindra mänskligt lidande. Insatser för att lindra mänskligt lidande kan vi på olika sätt göra här i Sverige men när det gäller förhindra så behöver grundförutsättningar och levnadsvillkor i hemländerna förändras.

Med det som utgångspunkt inledde Svenska Röda Korset våren 2014 en dialog med sin systerförening Rumänska Röda Korset. Nu har vi ett partnerskap med målet att genom samarbetet stärka kapaciteten och utöka insatserna i båda länderna för att förbättra livsvillkoren för människor som lever i stor utsatthet och i samhällen präglade av fattigdom och utanförskap. I Rumänien är detta till stor del romska bosättningar. Som på många andra håll finns utbredda fördomar mot romer vilket bidrar till att livsvillkoren för den romska delen av befolkningen är i mångt och mycket sämre än för befolkningen övrigt.

Starkaste intrycket efter första besöket i Rumänien var insikten att en sådan misär och utsatthet existerar i Europa på 2000-talet.

Under vår första resa till Rumänien mötte vi en kvinna som levde tillsammans med sin blinde man och nio barn i ett fallfärdigt ruckel utan riktiga väggar och tak. Ett annat möte var det med den 36-årig kvinna som väntade sitt elfte barn och bodde på ca 20 kvadratmeter. Många levde, även vintertid, i ruckel med mer eller mindre stora springor i väggarna och provisoriska eller trasiga tak. Merparten av de bosättningsplatser vi besökte var inte legala trots att de bott där i generationer. Det försvårar och omöjliggör tillgång till sådant som vi tar för givet som vatten och sanitet, elektricitet och inte minst hälso- och sjukvård.

Vi träffade också ett tiotal romska ledare som alla visade på en stor ansvarskänsla för sina bosättningsar och dess invånare liksom en stor vilja och strävan efter ett bättre liv. Trots skillnader mellan olika distrikt i landet när det gäller generella levnadsvillkor, klimat och geografi förmedlade alla samma tankar och önskemål: De vill bo kvar i den region där de alltid har bott. Utöver det är det drömmen om ett eget hus med tak och väggar samt inkomstmöjligheter. Det som de också såg som nödvändigt var hälso- och sjukvård samt vikten av att få lära sig läsa.

På vår senaste resa träffade vi Maricia, 60 år. Hon lever i en container på en bakgata i Focsani, Rumänien. Här står sju blå containrar på vad som ser ut som en ödetomt. Här bor 26 personer, alla från samma släkt. De bodde tidigare i en lägenhet som de tilldelats av det kommunistiska partiet. I kölvattnet av kommunismens fall kom de tidigare ägarna och krävde tillbaka lägenheten och de fick så småningom också gehör för detta. Myndigheterna hänvisade då Maricia och familjen till den här platsen med löftet att lösningen var högst tillfällig.

Röda Korset bistod då med containrarna, som kortvarigt lån, för att de inte skulle behöva sova under bar himmel. Nu har det gått åtta år och de bor fortfarande kvar. Trots återkommande påstötningar från Röda Korset till myndigheterna verkar inte mycket hända. Någon toalett finns inte på plats och vatten hämtas ifrån ett sjukhus 800 meter härifrån i dunkar. Detta trots att deras närmaste granne är en kommunal inrättning.

”Vi har gått till myndigheterna och efterfrågat den mark som vi en gång har utlovats. Huset kan vi bygga själva men vi behöver en bit mark. Utan Röda Korset skulle det vara riktigt illa. Röda Korset hittar alltid lösningar och bistår med mat, tvål, schampo och annat som vi behöver”, sa Maricia och fortsatte:

”Jag kom nyligen tillbaka från Italien där jag varit för att försöka få ihop pengar. Är borta två

Foto: Lisa Qvarfordt

Foto: Roland Palmqvist

till tre månader åt gången. Jag har inte lyckats samla ihop pengar för att köpa något litet ställe. Det handlar om att överleva. Trots detta är det värt att resa till Italien. Annars skulle vi ha det ännu värre. Jag drömmer om ett hem. I tio år har det varit min dröm. Mina barn säger att jag inte ska åka till Italien igen men när jag ser behoven måste jag.”

Så här ser vardagen ut för en stor del av romerna i Rumänien. Allt handlar om att överleva dagen och för att överleva behöver familjer pengarna direkt. Många väljer att resa till länder både nära och långt bort för att försöka få ihop lite extra. För många andra är inte den möjligheten realistisk. Deras utgångsläge är om möjligt sämre.

Vi har sett att de som lämnar sina byar för att söka inkomster i andra europeiska länder ofta förbättrar sina familjers liv. Baksidan är dessvärre att många barn som lämnats hemma hos äldre syskon, mor- eller farföräldrar när en eller båda föräldrarna reser utomlands. Förutom brist på mat och andra nödvändigheter är det inte alltid som äldre släktingar eller syskon kan stå för den omvårdnad och det vuxenstöd som behövs.

Som motvikt till detta har vi också sett mycket imponerande insatser från Rumänska Röda Korset i några av länen och även mött intresset och viljan att

sprida och utveckla dessa väl strukturerade och genomtänkta insatser i övriga delar av landet. Många vill göra mer än enbart lindra akut nöd men det saknas resurser. Det län/distrikt som kommit längst i sitt arbete är Vrancea. Där finns upparbetade samarbeten med vissa kommuner, uppbyggda sociala och medicinska center, insatser för att få legalt boende och tillgång till socialförsäkringssystem, stöd till skolgång för barnen och yrkesutbildningar för vuxna, vatten- och avloppsprojekt samt påbörjat socialt företagande inom flera branscher. Mer detaljer om detta arbete skrev DN om i somras.

Foto: Romania Red Cross

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/vard-utbildning-och-vatten-har-gett-romer-hopp-om-framtiden>

Men utmaningarna för oss alla som vill åstadkomma långsiktiga förändringar i hemländerna är många.

Vi behöver motverka fördomar, genom våra nätverk påverka förändringar i utbildnings- och socialförsäkringssystem och utveckla stöd och former som möjliggör försörjningsmöjligheter hemma där flertalet som kommer till Sverige helst vill leva. För att få delta i godkända yrkesutbildningar krävs åttaårig skolgång vilka många inte har och för att få försörjningsstöd, vilket inte är många kronor, får man inte ha några som helst skulder till det offentliga. Det innebär att en obetald elräkning eller böter för otillåten försäljning av svamp, meloner eller annat gör att du står utanför det samhällsliga grundläggande skyddet.

Joacim Gustafsson & Ann Wedin
Svenska Röda Korset

Det handlar inte om politik. Det handlar om våra högst personliga fördomar.

Politik kan inte skapa ett öppnare och mer inkluderande samhälle. Vi måste börja hos oss själva. Så vi kan skapa en miljö som välkomnar olikheter.

Den som tror att mångfald bara handlar om att ta emot invandrare eller att snygga till siffrorna i fördelningen mellan könen har inte riktigt förstått innebörden av begreppet.

Gränser öppnas, tekniken utvecklas, människor rör på sig.

Och nej, det går inte längre att tro att problemet är löst med hjälp av en mångfaldsplan eller en strategi. Visst, en sådan kan såklart vara bra, men risken är att det bara blir ännu en administrativ börda, något man måste göra och ha.

Det krävs kompetens, hjärta, etik och respekt. Vi måste börja hos oss själva. Det är genom att våga möta våra egna fördomar och sedan prata om dem tillsammans med omgivningen som vi kan skapa en miljö som välkomnar olikheter.

Vi måste lära oss förstå varför vi särbehandlar vissa människor, varför vi har fördomar, varför vi har

svårt att tänka oss in i andras situation. Det är när vi har svaren på dessa frågor som vi kan gå ut och skapa ett mer öppet samhälle byggt på mångfald och människors lika värde.

Det handlar inte om politik. Det handlar om våra högst personliga fördomar.

Jag kan inte acceptera att vi bedömer människor efter vilken grupp vi tillhör, till exempel nationalitet, religion, politisk åsikt, kön, ålder, sexuell läggning eller hudfärg.

För mig är det så självklart att varje människa är en enskild och unik individ. Jag heter Daniel och är Daniel i första hand och inte bara svensk, vit, man som är född i ett land med kristen tro.

Jag ska inte behöva ta ansvar för vad andra svenskar, vita eller män gör bara för att jag råkar tillhöra den gruppen. Det bästa alternativet är inte alltid det som är bäst för mig.

Vi måste våga kliva ur sammanhanget och lyfta blicken, det som är bra för omgivningen är även bra för mig.

Min möjlighet att överleva inbegriper föda och husrum, min rätt till mina innersta tankar och trosuppfattning, skydd för mig

och min familjen, frihet från tortyr och slaveri, rätt till utbildning och yttrandefrihet. Dessa är mina mänskliga rättigheter.

De mänskliga rättigheterna täcker in många delar av mitt liv. De syftar till att jag ska få möjlighet att leva ett dragligt liv. De mänskliga rättigheterna är universella, vilket innebär att de gäller över hela världen, oavsett land, kultur eller andra omständigheter. De gäller för var och en, oavsett etnisk tillhörighet, hudfärg, kön, språk, religion, sexuell läggning, politisk uppfattning eller social ställning. De slår också fast att jag är född fri, är lika i värdighet och har samma rättigheter. När detta inte är möjligt har jag alltid rättigheten att söka skydd.

Det är min mänskliga rättighet att söka asyl, vilket framgår av artikel 14 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. Rätten att söka asyl som flykting framgår vidare av 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning (Flyktingkonventionen) och dess tilläggsprotokoll. Stater som har ratificerat konventionen är skyldiga att släppa in mig som vill söka skydd och ge mig tillgång till en rättssäker asylprocess.

Jag har även rätt att leva med min familj, en rättighet som inte direkt regleras genom Flyktingkonventionen, men finner sin bakgrund i andra internationella rättsliga instrument på området, t.ex. Europakonventionen (b.l.a. artikel 8) och Familjeåterföreningsdirektivet.

I den vardag vi lever i får vi aldrig glömma de mänskliga rättigheterna.

Daniel Strandemo
Medmänniska

Foto: Britt-Inger Hedström Lundqvist

Ungdomarnas eget språkrör

Han är socialpedagogen och brandmannen som brinner för ungas rättigheter och utveckling. Han har startat framgångsrika Team Favela i Södertälje för att ge ungdomar en chans till en meningsfull fritid och bygga förståelse för människor från olika bakgrunder. Nu utbildar han andra i socialt ledarskap

- Att jobba med ungdomar är ett av de mest hedervärda arbeten som man kan ha, säger Björn Ödman.

Han poängterar vikten av att arbetet med ungdomar aldrig får vara i ett självterapeutiskt syfte. Det är jätteviktigt att skilja på att vara personlig och privat. Vad man privat anser om till exempel ett

visst politiskt parti eller något annat får aldrig synas i arbetet med ungdomarna.

- Att jobba med ungdomar är att sälja in vuxenvärlden så att ungdomarna själva får en chans att skapa sig en bild av samhället och skapa sina egna åsikter. Det handlar om att läsa av vad ungdomarna behöver och också kunna hänvisa vidare när man känner att man inte har full koll på något, säger Björn Ödman.

Björn strävar efter att vara ett språkrör både inåt och utåt för ungdomarna och som han själv säger sälja in vuxenvärlden och ge ungdomarna kunskap om den och även att förmedla ungdomarnas tankar utåt.

Björn vill påtala för alla som jobbar med ungdomar vikten av konsekvent ledarskap. Att barn och unga gör som vi gör inte som vi säger.

- Vi måste ta hand om varandra i samhället. Vi kan inte kräva att ungdomarna ska interagera med varandra på ett bra sätt om vi själva inte gör det. Vi är förebilder, vi kan inte säga till ungdomarna att de inte får röka om vi själva gör det, säger Björn Ödman.

Björn arbetar nu på ett statligt behandlingshem för unga killar samt att han genom sitt eget företag Regnskog AB utbildar andra i socialt ledarskap. Bland annat hålls utbildningar i att bli elevassistent och kvalificerad kontaktperson inom socialtjänsten. Han föreläser även om sin bild av att arbeta socialpedagogiskt.

- Jag tror att det är viktigt att inte fastna i spåren med pengar och politik. Man kan förändra väldigt

Livets lotteri

Det var en gång en tiggare i Uppsala. Vi kan kalla honom Luciano. Han är den enda tiggare jag erbjudit en sängplats i mitt hem. Det är ironiskt. För Luciano är den rikaste tiggare jag träffat. Men för inte länge sedan sov han under en bro vid Fyrisån. För ett år sedan besökte jag honom där. Mitt uppdrag var att berätta att han kunde bli miljonär.

Egentligen visste han det redan, men det hade ännu inte sjunkit in. Mest var han orolig för att någon skulle få veta.
- De kommer att skära strupen av mig om natten om de tror att jag har pengar, sa han.

Några veckor tidigare fick jag ett samtal från Bingolotto. De sa att en tiggare i Uppsala köpt en Sverigelott för 25 kronor. Nu hade han chans på miljonvinst. Men utan hjälp från tobakisten som sålt den till honom hade tillfället glidit honom ur händerna. Och Bingolotto ville ha min hjälp med att tolka och förklara för Luciano.

Luciano fick emellertid i minst samma utsträckning förklara sin osannolika historia för mig. Det var en regnig eftermiddag som han köpte lotten med dagens skrala förtjänst. Han tänkte att han kanske skulle ha mer tur i spel än i solidaritet. När han skrapat fram fyra bilar av samma modell kunde han inte tro att det var sant. Luciano återvände

till tobakshandlaren, som precis hade hunnit stänga för dagen. Utanför satt Hasse, en svensk man som Luciano har lärt känna under tiden i Uppsala och som han beskriver som "lite galen". Hasse hade låtit Luciano och svågern Vladimir komma hem till honom och duscha av sig ibland.
- Jag tyckte han verkade hygglig. Han verkade vilja vara vår kompis. Luciano visade Hasse sin lott för att få hjälp att tyda den. Plötsligt hoppade Hasse upp på sin cykel med lotten i handen och försvann i väg. Tobakshandlarens hustru, som vi kan kalla Nazli, var kvar i den stängda butiken och såg händelseförloppet genom fönstret. Hon och maken, som vi kan kalla Reza, kom ut. Och Reza satte av efter Hasse i sin bil. Efter en halvtimme var han tillbaka med lotten i sin hand.

- Tack gode Gud för Reza och Nazli! Utan dem vet jag inte vad jag hade gjort, säger Luciano. Inte bara hade Reza och Nazli, innan han köpte lotten av dem, bjudit Luciano på kaffe vid åtskilliga tillfällen. Utan dem hade han också förblivit en fattig man.

Luciano vann till slut nära 250 000 kronor vid dragningen i Bingolotto-studion. Pengar han kunde använda till att bygga ett nytt hus åt familjen hemma i Rumänien. Luciano hade tur i spel. Det är få förunnat. Inte minst bland dem som tigger på våra gator.

mycket med inom citationstecken "bara en fotboll" eller "bara en rockring". Det finns sociala verksamheter i kåkstäder i Brasilien och på många andra platser där det saknas ekonomiska medel och ändå görs ett fantastiskt jobb, säger Björn Ödman.

Björn har precis avslutat en vecka på Tyresö Gymnasium där han hållit undervisning i sex och samlevnad för eleverna. Utbildningen har främst inriktat sig på unga killar men även tjejer deltog. Målet var att arbeta med unga killars syn på sex och "förebygga övergrepp" i samhället.

- Övergreppen i samhället är till största del killarnas ansvar. Det finns naturligtvis killar som blir utsatta för övergrepp, men det ska inte användas

som ett första argument i debatten, säger Björn Ödman. Björn menar att killarna vill prata om detta, men det saknas utrymme i den existerande sex- och samlevnadsundervisningen som han anser är från stenåldern.

"Grabbarna vill förstå, de vill göra rätt. Men om ingen pratar med dem om detta så är det svårt för dem, vi vuxna killar måste hjälpa dem att odla en god kultur. Att ge dem en chans. Och samtidigt visa för tjejerna att vi aktivt jobbar mot attityder och för att skapa ett samhälle där alla kan känna sig trygga", skriver Björn Ödman på sin Facebooksida.

Bonnie Friedh

Gica Dimofte kommer ifrån Focsani Jud. Vrancea, Rumänien och tycker om att spela pingis i kyrkan.

Foto: Josh Armfield

Men desto fler av dem har turen att stöta på någon som Reza och Nazli. Människor som bjuder på en kaffe, ett leende och ett "hej, hur är läget?". Som inte nöjer sig med att bara lägga några kronor i koppen, utan investerar i en relation.

Vi som bor i Sverige har vunnit på livets lotteri. Vi har råd att betala tillbaka i vänskap och solidaritet med dem som är mindre lyckligt lottade. Så kan vi alla, i någon mening, bli vinnare på "Sverigelotten".

Aaron Israelson är gatutidningsentreprenör i Rumänien

Björn Ödman till vänster och till höger hans lillebror Ronald Poles

Foto: Saori Wohlin

Eiffeltornet, Klippa Du Som Brast och Kärlek är INTE cricket.

Det är så skönt att ha fel ibland. Inte i förväg, förstås, utan efteråt. Ja, alltså, när man står och blickar tillbaka på faktum och framåt på en väg som man inte hade en aning om att den existerade. Den där vägen som man - om man nu ändå vetat om den - aldrig i livet skulle ha slagit in på. No way!! Och där traskar man...

I förväg, innan man vet det där man måste veta för att VETA, då är ju allt bara som det varit. Då spelar man med kända kort, då är det begripligt och liksom hemma. Och när man vet vad man vet så fattar man sina beslut därefter. Man har Summerat och Kommit Fram Till. Man har lagt ihop, dragit ifrån, delat det som delas bör och multiplicerat med säkerhetsmarginalen och hemförsäkringen. Inga fler fasta förhållanden, inga fler sammanboenden, inga fler delade liv som man sen vadar i spillrorna

sig över livsens bokföring och kalkyler för att inse att man räknat alldeles rätt, bara det att Någon - ständigt denna sjufalt förbannade Någon - utan att tala om det bytt matematiskt system. Lite som en cricketmatch, där ingen någonsin förstått reglerna men man ändå bant dem så att man kan undvika att matcherna blir flera dygn långa. Fast det då egentligen inte är cricket.

Kärlek är banne mig inte cricket!! Och det omsorgsfullt genomtänkta livsval man gjort vacklar till, ungefär som om Eiffeltornet agerar utespelare, drabbas av kramp i ena benet, med ett infernaliskt gnisslande försöker hitta balansen på andra benet, men obönhörligt misslyckas för att till sist tippa framlänges och landa raklångt längs Champs Elysée bland en obeskrivlig röra av Citroën, Peugeot, bistro och Renault.

Eiffeltorn är inte heller cricket, bör man säga, för då hade där varit åtminstone några Rover. Champs Elysée hade dessutom varit idel grönt gräs, vilket den definitivt inte är. Paris är inte English Countryside heller. Och jag börjar krångla till det här... För jag skulle ju inte ha något mer fast förhållande!!

Jag menar, dels har kärleken kostat mig oerhört mycket eftersom det gått åt helskotta varenda gång.

Föresatserna har varit de bästa tänkbara, vilket i slutänden ställt till det ännu mera eftersom man Delat Livet. Jag har upplevt stor passion och den otroliga lyckan i att få bli pappa till en helt underbar son. Sannerligen: jag har Gjort Det Ordentligt!

me för annat krångel och bekymmer. Det räcker liksom ändå. Livet är tillräckligt besvärligt utan att nu komplicera det ytterligare. Jag lever mitt lilla liv i Bygdsiljum med hund och katter, har det i allt väsentligt bra, får hjälp av världens bästa hemtjänst och...

Jag ORKAR inte bygga upp det en gång till.

Bokstavligen!

Det får helt enkelt låta bli att rasa en gång till.

Casino Wild & Crazy får göra affärer på annat håll, jag har inte råd att förlora något. Om jag nu inte råkat vara centerpartist.

Det sitter djupt, farfar satt i fullmäktige för Bondeförbundet och morsan i Socialnämnden. Jag hade mitt första uppdrag 1979 och Är Centerpartist så till den grad att blodet skiftar i grönt. Även ensam i en lägenhet mitt i storstan utgör jag en enmansbonderörelse! Jag måste erkänna att jag aldrig sett just DET som något slags risk, men eftersom det nu är mig det gäller var det förstas högsoddsaren som utgjorde spik. Vännen Linda, längst ut till vänster i bild, kom nämligen en dag bara på att hon faktiskt känner TVÅ centerpartister - en manlig och en kvinnlig. "Det är som att vara vän med två dronter, såna där man har hört talas om men ingen sett" fastslog hon och inledde koppleriverksamhet.

Som den entusiastiska person hon är, blev jag klart positivt färglagd också. Det var kanske tur att jag inte visste vad hon sa om mig, antydningarna jag fått kan ge vem som helst prestationsångest...

Själv var jag helt omedveten om saken där jag låg och skulle sova, ovanligt tidigt dessutom. Orsaken var att jag skulle bli av med min tillfälliga stomi morgonen efter. Sängen jag låg i befann sig på lasarettet i Skellefteå och där uppskattas inte otidigheter. Ett diskret plopp från paddan gjorde mig emellertid medveten om att någon skrivit något på chatten på Facebook, vid närmare undersökning en kvinna jag aldrig hört talas om som icke desto mindre hette Monica. Nyfikenheten tog raskt överhanden och sömnen fick vackert vänta. Efter en stund var sammanhangen förklarade, liksom den politiska implikationen som fick mig att bita hårt i tungan för att inte gapskratta och väcka de sovande gubbarna på salen. Vi utbytte diverse smått och gott, sådär som man gör första gången. Jag måste ändå sova men lovade att höra av mig efter operationen. Och så blev det.

Man kan förstås anse att internet är en klen ersättning för ett personligt möte. Kanske det också är så, men mänsklig kommunikation är en gång för alla mänsklig kommunikation och uppstår där den

Foto: Britt-Inger Hedström Lundqvist

av och måste bygga upp. Inte en gång till. Plötsligt stämmer inte matematiken.

Det är som att någon utan förvarning sett till att man inte låter sjuttionio följas av åttio, utan sjuttio-tio och sen sjuttioelva och sjuttiotolv! Man kastar

Det behöver inte göras en gång till.

Sen är jag förstås kroniskt sjuk sedan många år, med en kropp som fungerar högst oförutsägbart, allt sämre gångförmåga och inte mycket livsutrym-

råkar uppstå. Om man av hjärtat vill kommunicera och måste semaforera budskapet, ja, då semaforerar man. Måste man signalera, då signalerar man. Är där kärlek, om så bara embryot, så lär man sig till och med det telegrafiska alfabetet, för kärlek vill människan som lever. Igår apati, i morse telegrafi. Tro mig!

Finns då stor värme och en extraordinär mental kontakt, då kan man ha hur många mil och antal servrar emellan som helst, det slår igenom. Västerbotten och Skåne, bara mera luft som vibrerar oss emellan. Det är egentligen inte konstigare än att två människor kan prata intensivt i samma rum under flera år utan att någonsin nå fram till varandra. Ytterst finns alltid två själar. Hittar de fram till varandra spelar omständigheterna ingen roll, lika lite som om de inte gör det. Allt handlar om vilka individer man är. Men kontakt blev det, omedelbart och snabbt allt intensivare...

I övrigt gick allt åt skogen med besked. Min mag-operation lyckades så sett, men efter några dygn började trafiken gå åt två håll i samma fil, efter en långsam seriekrock brast det hela och det blev att göra en betydligt mera omfattande akutinsats och koppla om det hela en gång till och göra en ny stomi. Jag meddelade förstås familjen, men utan att fundera närmare på saken meddelade jag även Monica. För... på några dagar hade det kommit att kännas som den självklaraste sak i världen att hon skulle veta. Plus att hon absolut ville veta. Precis som jag ville veta vad som hände i hennes liv. Och nu ska jag helt ärligt erkänna att min första tanke om stomin var om hon skulle tycka illa om dess existens om vi nu en dag skulle råka... hamna i den situationen. Tänkte jag. Efter typ fyra dygn.

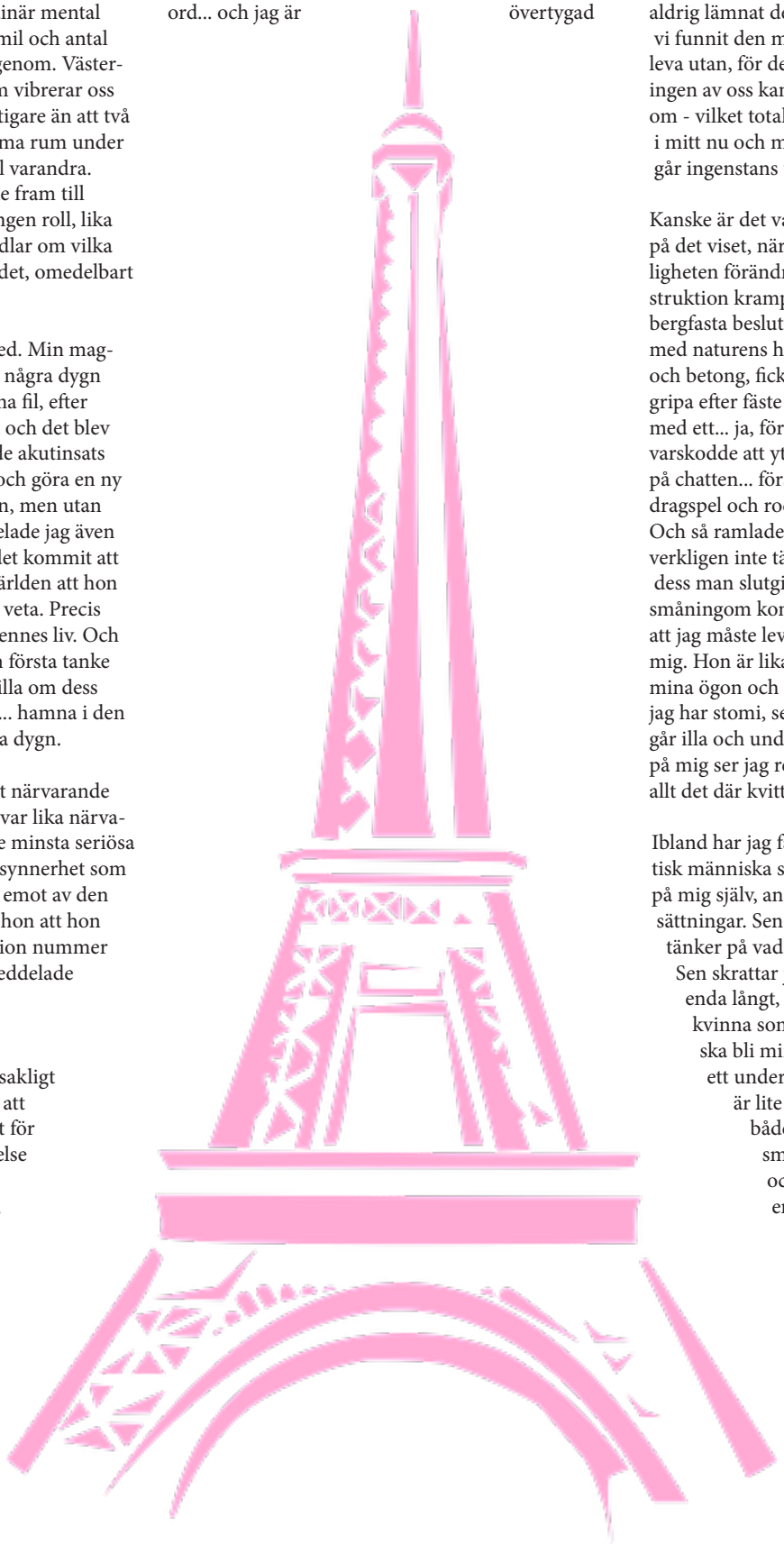
Hon närmade sig aldrig, hon var helt närvarande från första stund. Och jag vet att jag var lika närvarande hos henne. Ingen av oss gjorde minsta seriösa ansats att hålla något slags distans, i synnerhet som vi snabbt insåg att total ärlighet togs emot av den andra utan krångel. Efteråt bekände hon att hon varit ordentligt orolig för hur operation nummer två skulle gå, vilket jag anade och meddelade henne direkt när jag vaknat igen.

Hur ska man beskriva det? Av inget sakligt skäl kom vi på knappt någon tid alls att egentligen betyda alldeles för mycket för varandra, finna en värme och förståelse hos varandra vars like ingen av oss upplevt. Vi fattar varandra spontant, något ingen av oss upplevt förut. Värmen och humorn, sympatin och skratten bara fanns där osökt. Jag ve inte hur många dagar det tog, men snabbt nog kom vi fram till att vi skulle finnas i varandras liv hädanefter, för i andra änden fanns en person som ingen av oss ville vara utan.

Jag kom hem. Katten Lotta hade slarvat med p-pillren, så de tre katterna var förflerade till sju. Och nu började värmen och sympatin komma dithän att Monica - som egentligen inte gillar att prata i telefon - lyckades övervinna sig själv och ringde mig en kväll. Så kom det sig att jag fick en röst till bilderna, en mjuk, djup och synnerligen skånsk alt

som passar henne oerhört bra. Inte för att vi skrev mindre för den skull, tvärtom.

Från de första raderna i mitten av mars tills dags dato har vi skrivit ungefär elvatusen meddelanden på Facebooks chatt och säkert tusen sms. Det började snart nog glöda om våra ord... och jag är övertygad

om att åtminstone ett avbrott berodde på att en säkring måste ha smält i en server. Och så kom det sig att Monicas semesterplaner lades om.

En dag i juli kom hon, passande nog skjutsad av kopplerskan, hit till mig. Hon kom in genom dörren, ramlade in i min famn och oavsett var hon sedan befunnit sig har hon aldrig lämnat den, inte egentligen. Vi vet båda att vi funnit den människa som vi absolut inte kan leva utan, för den kärlek som uppstått är något som ingen av oss kan likna vid något annat vi varit med om - vilket totalt sett är en hel del. Hon är navet i mitt nu och min framtid så långt jag kan se. Jag går ingenstans utan henne!

Kanske är det vad som händer när kärleken slår till på det viset, när Eiffeltornet ramlar, att hela verkligheten förändras. Jag menar, när fick en stålkonstruktion kramp, egentligen? Tja... kanske när mitt bergfasta beslut tvärsläppte då en snabbväxande rot med naturens hela kraft kilade sönder både sten och betong, fick ankaret att till sin totala förvåning gripa efter fäste i flisor och grus tills dess det släppte med ett... ja, förmodligen ett diskret plopp som varskodde att ytterligare ett meddelande kommit på chatten... förstås till en bakgrund av ånglakörer, dragspel och rock n' roll.

Och så ramlade livet iväg åt ett håll jag verkligen, verkligen inte tänkt mig. Här skulle jag bo tills dess man slutgiltigt bar ut mig. Nu vet jag att jag så småningom kommer att dra upp bopålar. Jag vet att jag måste leva till hög ålder, annars slår hon ihjäl mig. Hon är lika vacker för mina händer som för mina ögon och hon är fullkomligt obrydd om att jag har stomi, ser ut som första försöket i syslöjden, går illa och understundom luktar illa. När hon ser på mig ser jag reflexen av min egen blick och vet att allt det där kvittar fullständigt.

Ibland har jag fått frågan om hur en såpass analytisk människa som jag kan vara troende. Då ser jag på mig själv, analyserar mitt liv och mina förutsättningar. Sen ser jag på vad som händer och tänker på vad som borde följa av de premisserna. Sen skrattar jag, för det som händer mig är ett enda långt, ständigt pågående mirakel och den kvinna som med liv och själ är min, hon som ska bli min fru en dag, hon är sannerligen ett underverk. Jag har vidare en son som är lite för bra för att vara sann, musik i både hjärta och händer, fungerande smärtstillning, underbara fyrfota djur och hittills har jag faktiskt inte dött en enda gång. Linda har dessutom uttryckt sin förhoppning om att inte behöva skjuta mig den dag revolutionen kommer, vilket jag uppskattar.

Hur skulle jag, djupt välsignade människa, kunna låta bli att ha en tro fast som urberget? Fast den är absolut inte cricket. I ett spel med regelverket från helvetet finns inte plats för Gud, så är det bara. Tro mig! Gud gör under, låter mirakler inträffa men

Han ska inte beskyllas för cricket. Jag tror nämligen att Han kan beskyllas för kärlek och då faller den där eländiga bollsporten bort av sig själv.

Fredrik Larsson

Vems uppgift är det?

Igår passerade jag en tiggare utanför vår matvaruaffär i Burträsk. Jag hade just då inte några kontanter i min ficka och kom på mig själv med att stint titta åt ett annat håll samtidigt som jag skyndade på stegen. Väl inne i affären frågade jag mig själv varför jag åtminstone inte gett min medmänniska en nick och ett leende.

Varför är det så lätt och lindrande för själen att skicka pengar långt bort till en välgörenhetsinsamling, men så svårt att möta blicken hos en tiggare på asfalten framför mina fötter? Vad är det som inger en sådan skam och rädsla över en knäböjande människa som i Europa, genom en slump, blivit född in i yttersta fattigdom och förnedring?

Vissa människor löser sin rädsla genom att intala sig att fattigdomen är en bluff. Andra tycker att detta är ett problem som ”någon annan” får ta itu med. Politikerna löser sin rädsla genom att hänvisa till lagar och paragrafer, och de allra ”minsta” och räddaste människorna tar till våldshandlingar.

Själv bearbetar jag min rädsla genom att oftast stoppa något i tiggarens burk och lämna en påse med något ätbart. Inte för att jag tror att jag genom detta kan hjälpa dem ur deras förnedring, utan enbart för att under några ögonblick lindra mitt eget dåliga samvete över det trygga och mätta liv jag lever.

Min gammelmormor Emma Kristina född 1865 och död 1950 hade en syster som dog av svält i Västerbottens inland under ”storsvagåren” 1867-68. En händelse som via den muntliga traditionen följt min släkt genom åren och som indirekt ledde till att jag föddes uppe i de lappländska malmfälten. Jag behöver alltså bara gå tre generationer tillbaka i tiden för att hitta en utbredd svält här i Västerbotten. Något som stämmer till ödmjukhet och eftertanke.

”Medmänniskor” är en bok skriven av Stefan Einhorn där han i essäer och berättelser väcker tankar kring hur vi bör handla för att uppträda som goda medmänniskor. Han påminner oss om att en enda handling kan göra hela skillnaden i en människas liv och han ställer frågan: ”Om det inte är min uppgift att vara medmänniska – vems uppgift är det då?”

Christina Ohlsson
Burträsk

Fredsvandringen fortsätter

Kvinnor i Svenska kyrkan i Skellefteå ska fortsätta att vandra för fred i världen.
– Vi vill få människor att börja prata om freden och i förlängningen aktivt jobba för den, säger Maria Forsmarker.

Kvinnor i Svenska kyrkan och Sankt Olovs församling genomförde en fredsvandring i Skellefteå i augusti i fjol. Nu ska man gå vidare i den andan med start i höst.

– Det är så otroligt mycket skrivet om hur man på bästa sätt ska nå fram till fred. Inte minst i alla FN-resolutioner om mänskliga rättigheter. Men det är för mycket ord om fred och för lite aktivt fredsarbete.

Politisk agenda

Sverige är enligt henne inte sämre på det sättet.

– Den politiska fredsagendan i Sverige säger att man på alla sätt och vis ska verka för kris- och konfliktlösningar utan våld på alla nivåer och i den andan är det väldigt svårt att förstå Natoländernas militärövningar i Norrland som ställer till exempel vår neutralitetspolitik på sin spets.

Hon är också kritisk till att Sverige står som åttonde nation på listan över de länder som säljer mest vapen och krigsutrustning i världen.

– Det vi ser i dag är ganska anmärkningsvärt och kräver att vi på allvar börjar diskutera vår vapenproduktion och dess konsekvenser.

Gott fredsarbete

Maria Forsmarker berättar att det pågår väldigt mycket gott fredsarbete inom den världsvida kyrkan.

– Men det arbetet får sällan plats och utrymme i det massmediala bruset. Det är synd för det skulle skänka människor hopp om att saker går att förändra och att mitt bidrag i kampen kan få betydelse.

Hon önskar att man kunde mobilisera alla medlemmar i den världsvida kyrkan och därigenom skapa en enorm kraft som motgift mot dagens vapenskrammel och krigshets.

– Våra vandringar är ett litet försök att låta Skellefteborna dra sitt strå till stacken och i aktiv handling, på olika sätt, verka för freden.

Heltidsledig

Maria Forsmarker har precis slutat jobba som barnmorska och är därmed heltidsledig, så hon har haft tid över att presentera tankegångarna för Sankt Olovs församling och Skellefteå landsförsamling.

– Båda församlingarna tyckte det var en bra idé och de är med på tåget.

Nu på söndag ska Kvinnor i Svenska kyrkan informera om sin geniale idé i samband med gudstjänsten i Sankt Olovs kyrka.

– Vi ska delta i gudstjänsten och vara med på kaffet efteråt.

Mellan två kyrkor

Den första tanken var att göra ett ”da capo” på fjolårets fredsvandring från Sankt Olovs kyrka till Kyrkholmen.

– Jag har alltid känt att det är alldeles för mycket av sådana där stötinsatser och för lite av kontinuitet. Jag tror mer på att man måste fullfölja en tankegång under en längre tid för att den ska få fäste. Istället blir det en form av stafett med en vandring mellan två kyrkor i månaden under ett helt år.

– I augusti ska vi gå från Sankt Olovs kyrka till Anderstorpskyrkan och under vandringen ska vi samtala kring en specifik fråga.

Ekumenisk tanke

Det vandrande sällskapet ska delta i gudstjänsten, i kaffedrickandet samt i samtalet om fred och konfliktthantering.

– Prästen i gudstjänsten sänder ut oss på uppdraget att gå och verka i Kristi efterföljd.

I september är det tänkt att sträckan Anderstorpskyrkan - Sörbölekyrkan ska avverkas och så vidare.

– Väldigt mycket arbete för freden görs i det tysta, men långt fler kan bidra. Det är vår uppfattning, säger Maria Forsmarker.

Kvinnor i Svenska kyrkan bär också på en ekumenisk och interreligiös tanke kring fredsvandringarna.

P-O Sjödin

Maria Forsmarker, Kvinnor i Svenska kyrkan i Skellefteå, vill att fler Skelleftebor ska verka för freden.

Foto: P-O Sjödin

Trasiga tänder

Hon ser lättad ut när jag kommer. Kanske var hon rädd för att jag inte skulle komma? Hon börjar plocka ihop det som blivit hennes liv. Koppen, med några få mynt i. Några bitar kartong, som hon använder för att sitta på. Det gör att jag känner mig sorgsen. Hennes utsatthet gör att jag känner mig maktlös.

Tillsammans går vi mot tandläkaren, precis som vi kommit överens om. Hon gapar och visar mig de trasiga tänderna. Hon visar med hjälp av kroppsspråket att hon har ont. Vi är snart framme vid tandläkaren. Där sätter vi oss en stund i väntrummet. Jag visar henne en bild på ett europeiskt sjukförsäkringskort. Jag frågar om hon har ett, fastän jag vet att hon inte har det. Men ID-kort har hon. Det är till hjälp när kvinnan i receptionen ska få in hennes uppgifter i datasystemet. Jag försöker förklara för henne vad som sker med hjälp av Google translate. Jag intalar mig att det ger trygghet att få veta. Men vad vet jag? Jag frågar om jag får ta en bild på henne med min mobil. Det får jag. Jag visar henne bilden och säger att hon är vacker.

Vi får komma in i ett rum där bilder ska tas av hennes trasiga tänder. Det konstateras att det inte kommer att räcka att bara dra ut en tand. Flera kommer att behöva dras ut. Vad kommer hända nu? Kommer pengarna vi samlat in att räcka? Vi får gå in i ett annat rum. Hon blir undersökt och hon rycker till av smärta. Vid något tillfälle lägger jag min hand på hennes arm. Som om det skulle hjälpa? Det konstateras att två tänder behöver dras ut. Jag berättar hur mycket pengar vi samlat. Jag får veta att det kommer räcka. Av medmänsklighet kommer hon få hjälp. Tandläkaren skriver ut recept på Kåvepenin och smärtstillande.

Personalen på Folk tandvården ger henne ett värdigt och fint bemötande. Jag ser medlidande och empati i allas blickar. Kanske tänker de som jag? Att det här är omänskligt? Att ingen människa ska behöva ha det så här.

Vi går och hämtar ut medicinen. Jag förklarar för henne så många gånger, hur hon ska ta tablettorna, att hon till slut skrattar åt mig. Jag hoppas det blir rätt. Jag säger att hon snart kommer att må bättre. Då kramar hon om mig hårt.

Vi går till hennes man som står vid gallerian där de brukar sitta vid varsin ingång och be om pengar. Hon berättar för honom vad hon upplevt. Hennes

man går in i gallerian för att fylla en knölig petflaska med vatten så att hon kan ta sin medicin. De köper jordgubbar till mig. Jag försöker säga att det inte behövs. Men de vill.

Hon frågar om jag kommer och möter henne, den dagen då tänderna ska dras ut. Jag svarar att jag kommer. Sen visar jag med fingrarna att vi går tillsammans. Hon skrattar. Hon vinkar efter mig

när jag åker iväg med bilen. Jag åker hem till mitt trygga svenssonliv. Jag har aldrig behövt oroa mig för att inte få vård. Jag känner mig ledsen. Hur ska det gå för henne? Hur mår hennes son? Är längtan efter honom outhärdlig? Hur kommer det bli när hennes två tänder är utdragna? Kommer hon ens kunna tugga maten hon äter? Jag kommer aldrig vänja mig vid de smärtsamma känslor som uppstår när jag lär känna de här människorna.

Jag skulle vilja att hon och de andra som behöver fick tandvård så att de kan tugga maten, och så att de kan skratta utan att känna skam. Men vem ska betala det? Istället för att det finns vård tillgänglig för alla i den här världen så får de betala med sina liv. För att de föddes i fel land, under fel tid och med fel etnicitet. Livet är så kort och hon tillbringar sina dagar i ett främmande land, sittandes på en bit kartong, och ber om pengar. Vad drömmer hon om? För det måste väl vara så att hon har drömmar? Vad tycker hon om att göra? Kommer hon kunna förverkliga en endaste av sina drömmar?

Jag skulle vilja hävda att det är det största misslyckandet i mänsklighetens historia, att vi inte kan fördela resurserna på den här planeten rättvist. Hon heter Tsetanka och är född 1976. Hemma i Bulgarien väntar hennes 16-årige son. Jag kommer aldrig glömma henne.

Ulrika Engdahl

Ismael och Maria, 54, och kommer från en förort till staden Bacau i Rumänien där de bor tillsammans med sina yngsta barn. De försöka få ihop pengar till sina många barn och barnbarn hemma i Rumänien

Foto: Mikael Good

På Junis är alla välkoma

Jag har genom min roll som ledare i föreningen Junis Umeå kommit i kontakt med en hel del barn till EU-migranter i Umeå. Några av barnen är medlemmar i Junis och deltar i vår verksamhet.

Junis är IOGT-NTOs Juniorförbund och har verksamhet på de flesta orter i Sverige.

I Umeå har vi den största Junisföreningen i Sverige med 1500 medlemmar. Vi anordnar nästan dagligen roliga fritidsaktiviteter för barn som är 1-15 år gamla. Vi tror att vår framgång beror på att vi har ett medvetet fokus på ALLA barn. Alla barn, oavsett etnicitet, religion, funktionshinder, socioekonomisk status eller liknande är lika välkomna och vi utgår alltid från denna öppenhet och denna mångfald av personer i allt vad vi gör.

Vi har medlemmar från 90 olika nationaliteter och alla större religioner är representerade. Några av våra största kärnfrågor är solidaritet och vänskap. Alla barn ska kunna känna att dom har en plats i vår förening. För att det ska vara öppet för alla så är alla aktiviteter kostnadsfria för våra medlemmar, om vi t.ex. går på Leos Lekland så betalar föreningen inträdet för alla och vi hyr bussar för att skjutsa medlemmarna till leklandet, då kan alla ha råd och möjlighet att följa med.

I Sommar har vi haft ett medvetet fokus att försöka få med medlemmar bland Umeås EU-Migranter och under lovet har vi haft många besök och fina möten med dessa barn där dom har en lika naturlig roll och lika stor del som alla andra barn i föreningen. Vi har märkt att barnen har växt väldigt mycket av att vara delaktiga i verksamheten och över alla nya vänner och relationer som byggts. För våra övriga medlemmar har en stor förståelse och kunskap om Romernas situation vuxit.

I sommar har vi besökt Ume Lagun vid ett flertal tillfällen med mycket bad och plask. Vi har även besökt Gammlia, olika äventyrslekparkar, Bölesholmarna, spelat minigolf på Hedlunda och haft ett fantastiskt sommarläger i Norrmjöle med bad, studsmattshoppning och en egen cirkusföreställning som barnen

skrivit och uppträtt med. Totalt har vi haft 4500 besök av barn i Umeå på sommarens aktiviteter. På alla dessa aktiviteter har våra romska medlemmar deltagit flitigt. Under skolarbetet har vi kompisvärlar på Ålidhem och Ersboda där fri lek och blandade aktiviteter och kamratskap står i fokus. Vi har också läxhjälp och svenskaträning. På onsdagar har vi öppet hus på Junisloken med lek, spel, film, och annat skoj och vi bjuder på middag. På helgerna gör vi extra roliga saker som att gå på simhallen eller leker i en gymnasal, har disco eller något annat kul. Vi kommer fortsätta att jobba på samma sätt i höst med att engagera oss i alla barn och göra en kul verksamhet där våra medlemmar som är barn till tiggande EU-migranter är med på samma villkor som - det dom faktiskt är - vilket barn som helst.

Då detta nummer handlar om relationer, så tänkte jag också skriva lite om hur ett kontaktnät och goda relationer kan ge ringar på vattnet och leda till goda saker utanför verksamheten.

I början av sommaren åkte jag och en god vän till Carlskyrkan, tillsammans med en representant från nätverket Hjälp Västerbottens tiggare (HVT), för att presentera Junisverksamheten för en romsk familj som då bodde i en husvagn med sina 6 barn utanför kyrkan.

Barnen blev snabbt involverade i verksamheten och det byggdes också upp en personlig och nära vänrelation mellan mig, min vän och denna familj. Deras situation berörde oss och vi började engagera oss i familjen på ett privat plan.

Bland annat ordnades ett boende på en stor gård med många barnfamiljer där barnen fått många kompisar och många fina grannar har blivit vänner med familjen.

När pappan i familjen frågade oss om vi kunde kolla möjligheten för barnen att gå i skolan, så började vi genast kolla vilka möjligheter som fanns. När vi fick klart för oss att en förälder måste ha jobb för att ha rätt att bo i Sverige och få skolgång så började vi genast att kolla runt. Tillsammans med en annan mycket god vän, relationer och kontaktnät, så lyckades vi hjälpa pappan att få ett jobb. Efter ett antal kontakter med skollädaingen så fick vi allting klart och idag går barnen i skolan. Det är tre väldigt glada flickor som är mycket stolta och nöjda över att få gå i skolan tillsammans med sina vänner. Så tack vare att vi lärt känna familjen så har de nu både jobb, bostad och skola. Detta har vi gjort som privatpersoner och genom HVT, men vi lärde känna dom genom att dom kom till Junis och vi fick en relation med dom och så blev det ringar på vattnet. Vi hoppas att detta kan inspirera andra att hjälpa andra familjer i samma situation.

Jag vill skicka en uppmaning till andra Junisföreningar i Sverige och andra föreningar över lag att göra riktade insatser för att få med barn till EU-Migranter, ni kommer inte ångra er. Ni kan få vänner för livet och skapa ringar på vattnet som kan göra stor skillnad för den enskilda människan.

Text och foto
Jörgen Abdul-Karim Törngren
Verksamhetsansvarig Junis Umeå

Tidningen Dik Manusch

Vill du bidra med gåvor till
tidningen Dik Manusch fortsatt
existens?

Swish: 123 106 94 34
Bankgiro: 893-0703

Avskavt nagellack

Med avskavt nagellack
säger dina händer mer
än alla språk på jorden
Och varje gång jag sätter mig bredvid dig
på den kalla asfalten
spricker väggen av tomhet sönder i dina stora ögon
Och din mänsklighet gnistrar till
som ett stjärnfall över Europas mörkbruna himlar
Din perfekta midjelånga fläta
hänger som en livlina
mitt i ett hav av förakt och spottloskor
mot din utsträckta hand
Till och med här, 250 mil bort
tillåts fortfarande
taggtråden från koncentrationslägren
att växa vilt
Men någon skänker en krona
och du säger tack och ler uppriktigt
Jag tittar bort
och blinkar några gånger extra
Vi pratar utan ord
med gester och skratt
Och du frågar om jag kan köpa mat och schampo
Du behöver mat och schampo
och pengar till barnen och din sjuka mamma
Sen visar du ett suddigt foto
och jag undrar hur du orkar
Och där, knäböjd i snön,
tecknar dina händer med avskavt nagellack
allt som behöver sägas
när språken, där våra ord inte kunde mötas
redan har fallit döda till marken
som ihjälfrusna flyttfåglar

J.C. Schütz

Foto: Măneluț Herman

Vägen ut ur fattigdom och utanförskap

Under kommunismen rådde arbetsplikt i Rumäni- en och alla romer hade jobb och bostad. Efter re- volutionen kastades landet in i en djup ekonomisk kris och arbetslösheten bredde ut sig. De första som förlorade jobben och sina arbetsbostäder var romerna. Över en natt ställdes de på bar backe och blev hänvisade att bygga upp temporära bostäder i städernas utkanter.

Diskrimineringen som i många fall hade upphört under kommunismen tog åter fart. Romerna fick skulden för den ekonomiska krisen och regelrät- ta pogromer utbröt där hus brändes ned, många människor misshandlades och en del mördades. Majoritetsbefolkningens och myndigheternas fientliga attityd och motstånd mot romer fick till följd att de fick allt svårare att få tag på arbete och många romer hamnade utanför systemet och sjönk allt djupare in i fattigdom och utanförskap.

Vasile Burtea är professor i sociologi och han är den första rumänske romen som uppnått professors- grad. Så här sa han om den romska migrationen när jag träffade honom i Bukarest förra året: - Den romska migrationen är inte någon kosmo- politisk strävan mot nya möjligheter. Migrationen handlar om överlevnad för en grupp som har levt i utanförskap och som utsatts för diskriminering i århundraden i och med att romerna inte har några andra möjligheter till försörjning kommer de att fortsätta att söka sig till rikare länder i Europa.

För ett par månader sedan pratade jag med Sorin, en ung romsk man som kom från en stad vid den rumänska Svartahavskusten. Tillsammans med sin gravida hustru hade han åkt till Sverige för att försöka få tag på ett byggjobb. Tidigare har Sorin arbetat på byggen i Italien, Spanien och England. Nu försökte han få tag på ett liknande jobb i Sverige - I Italien sa förmannen på bygget att jag var hans allra bästa arbetare och han önskade att alla på bygget jobbade lika bra som jag. När jag sökte jobb i Rumänien skrek förmännen på byggena att här finns det minsann inte jobb för några lata romer...

Romer är allt annat än lata! Tyvärr är det nästintill omöjligt för dem att få arbete i sina hemländer. Men det finns en stor entreprenörsanda och vilja att förändra sin situation bland romerna. Förutom

att majoritetssamhället oftast sätter käppar i hjulen för dem saknas ofta medel och verktyg för en förändring. En del använder pengarna som de tjänat ihop i andra länder till att starta företag och bygga sig en ny framtid i sina hemländer medan andra som inte kan eller vill resa iväg är beroende av hjälp och stöd från utomstående för att komma igång.

Erikshjälpen och Hjärta till Hjärta har tillsammans med sina samar- betsorganisationer startat upp sociala företag i Rumänien och i Bulgarien. De har valt att vara lyhörda för beho- ven och pekar inte med hela handen utan lyssnar in vad romerna själva vill och startar företag utifrån deras önskemål och premisser. Romer som tidigare levt i djup fattigdom har fått jobb i företagen eller gått starta eget kurser och fått mikrolån så att de kunnat starta egna företag. De får betala skatt på sin inkomst och blir på så sätt inkluderade i systemet och får del av de sociala förmånerna som tidigare förvägrades dem.

Även om det inte är många som har fått arbete i de sociala företagen skapar det en anda av hopp och framtidstro i byarna och samhällena som berörs. Runt om i världen har sociala företag fungerat som en katalysator för det lokala företa- gandet och andra små företag inom tjänstesektorn och handeln har vuxit fram och fler personer har fått arbete.

Vägen ut ur fattigdom och utanförskap stavas inte bara utbildning utan även arbete och försörjnings- möjligheter. Genom att ge romerna verktyg de behöver för att förändra sin situation kan vi gemen- samt vara med och bryta de bojer som fortfarande håller dem fångna och se till att de inkluderas i sina hemländer.

Text och foto
Mikael Good

Ett brädspel på väg från fattigdomen

Foto: Erik Persson

Att arbeta med EU-migranter känns ibland som att befinna sig på en gigantisk spelplan. Kommunen vill inte låta barnen gå i skola - gå tre steg bakåt. Arbetsförmedlingen vill inte registrera arbetssökande för att skatta sina inkomster - bakåt igen. Ni kan inte bo kvar på kommunens mark som ligger undanskymd utan grannar - kasta er bakåt så långt det går! Tro inte att ni får komma hit, och om ni ändå gör det - så kommer era barn att bli analfabeter! Era skattepengar duger inte! Ni kommer att få bo som romer och resande gjort fram till 1950-talet - med myndigheterna i hämlarna. Bortsett Vitboken och regeringens offentliga ursäkt för att alla inte fick ingå i det svenska folkhemmet så är det som om man klippt bort 60 år av svensk utveckling när det kommer till romer.

Men det finns också ljusglimtar. Här i Umeå fick vi förfrågan om vi ville samarbeta med arkitekt högskolan och projektet: "Common space - Im prove Living Conditions"

Vi tackar ja och dras med på en resa som var lika oväntad som fantastisk. Vi åker för att hålla en föreläsning och möts av 250 nyfikna elever. Våra tre deltagande romer får många frågor och vi förstår att det är någonting stort på gång. Eleverna delar in sig i grupper och under några dagar besöker vi lägren med dem. De tittar på tält/skjul, husvagnar och bebodda bilar. Romerna öppnar de dörrar de har, placerar ut elever på allt som går att sitta på och snart har alla en rykande kaffekopp i sin hand. Tvåhundra femtio individer ägnar två veckor åt att hitta förbättringar i krassa levnadsvillkor, och vilka gör det bäst om inte arkitekt högskolans elever. Dessutom hade man förstärkt med lärare från universitet i hela Europa. Studenterna återvänder till skolan och ritbordet med sina nyvunna kunskaper och erfarenheter från lägren. De olika grupperna hittar sig en vrå i skollokaler och börjar arbeta. Då och då ringer telefonen och vi bokas in med grupperna. En del besöker kommunen, några Arbetsförmedlingen.

Man hämtar kunskap och information. Det kommer fler frågor och funderingar. Tankearbetet är igång. Det blir verkligt vad studenterna har för uppgift. Det arbetas hårt fram till sista dagen. Det ritas och spikas och till slut kommer dagen för presentationen som är i form av en utställning. Högskolans rektor talar en stund och därefter får vi se vad studenterna påbörjat. Ett chassi byggs från ingenting till en sanitetsvagn. Med finurliga lösningar för dusch, tvätt och torkning. En annan grupp har arbetat med förenklad solcellsenergi och en tredje med kaminer. Idrott och informationsspridning har också gått under luppen av studenterna. Det är bara några exempel. Till utställningen kommer tonerna av romsk musik, och inte minst, doften av mat. Trots det burriga höstväderet brinner det i grillarna och det serveras både grillspett och vegansk "Fasola Fricate". Några ungdomar steker pannkakor som dessert och serverar kaffe. Det blir en fin inram-

ning av två hektiska veckor. Som visar att man kan bygga både relationer och förbättringar om man sammanför kunskaper med verklighet och bakgrund.

Faktum är att livet är lite som ett brädspel, där arkitekt högskolans projekt blev ett av lyckodragen. En av arkitektgrupperna har faktiskt, dessutom, skapat ett brädspel. Med läger, kyla och de humanitära problem som uppstår i en utsatt situation. Du är en EU-migrant, vuxen eller barn, och tillsammans ska man gå mot ett tryggt mål. Vägen dit kantas av årstider, avhysningar och köldknäppar mm. Visst vore det skönt om man kunde slå ihop brädet och alla skulle vara lika välkomna? Alla skulle vara varma och mätta. Låt oss ha det som mål. Kämpa tills ingen längre svälter - eller fryser ihjäl. Då kan vi stänga spelet.

Gini Mohlin
ordförande Hjälp Västerbottens
tiggare (HVT)

Gud vill inte att man lever olycklig

Ardeshir Bibakadabi drömmer om att gifta sig i en moské med sin man. Istället blir han jagad från muslimska möten. – Sverige måste markera mot homofobi i moskéerna, säger han.

Hur kan svenska myndigheter blunda för homofobi och diskrimineringen i svenska moskéer? Det undrar Ardeshir Bibakadabi, som vill gifta sig med sin pojkvän Zafer.

– Jag är muslim. Jag tror på Gud. Imamerna säger att man ska undertrycka de här känslorna. Men Gud vill inte att man lever olycklig, säger Ardeshir Bibakadabi.

Han kallar sig Sveriges ende muslim som är öppen med att han är gay. Han säger det med ett leende, men menar allvar.

– Jag har i alla fall aldrig hört talas om någon annan. Däremot vet jag säkert hundra muslimer här i Göteborg som är gay i hemlighet. Imamerna vet. Man pratar bara inte om det.

Ardeshir Bibakadabi, som är 47 år, pratade heller inte om "det" när han växte upp i den iranska halvömiljonstaden Rasht vid Kaspiska havet. När han var femton hade han en öm stund med en grannpojke. Vi lekte, säger han. En förbjuden, sexig lek. En vuxen såg pojkarna.

– Jag fick mycket stryk av min pappa och min brorsa efter det. Jag har starka minnen av det.

Under uppväxten var Ardeshir förälskad i olika killar. Det var omöjligt att vara öppen med det. Föräldrarna var strängt religiösa. De sju äldre syskonen och alla i omgivningen föraktade bögar. Själv såg han inte sig som homosexuell. Det fanns bara fula ord för det.

– Som "kuni", en som gillar att bli påsatt.

"Jag och Zafer har faktiskt pratat om att öppna en gaybar, med muslimsk inriktning. Det vore nåt, va?"

Någon kuni ville han inte vara, så mycket visste han. Han pratade med andra män som också gillade män. – De sade till mig: "det går över. Det hör till ungdomen, sedan klingar det av."

Det hoppades Ardeshir. När han var sjutton år kom revolutionen i Iran. Det blev lite friare ett tag, sedan mycket strängare. Dragningen till killar avtog inte. Livet kändes trångt. Syskonen och föräldrarna hade ögonen på honom och var vaksam på hans "tendenser".

1985, vid 23 års ålder, flydde Ardeshir Iran. Han kände sig kvävd: av den religiösa statliga diktaturen, av sin religiösa familj. Han skrev inget om sin homosexualitet i asylansökan – i sin självbild var han fortfarande ingen "sån där".

– Det var krig mellan Iran och Irak då. Jag hade gjort lumpen och kunde skickas till kriget. Jag fick asyl på grund av det.

Han hade drömt om gaybarer i väst. Han hamnade på en flyktingförläggning i Vetlanda.

En svensk tjej gillade att hälsa på de iranska killarna på förläggningen. Hon blev intresserad av Ardeshir. Något oväntat hände. För första gången blev han sexuellt attraherad av en tjej.

– Jag hade försökt med tjejer flera gånger i Iran, men jag kunde inte få stånd. Med Anna var det ärligt. Jag älskade henne, vi hade ett jättebra sexliv. Vi flyttade ihop.

Lägenheten i Majorna i Göteborg är full av designföremål och bilder på filmstjärnor från Hollywoods guldålder. Audrey Hepburn, James Dean, Anita Ekberg ... Favoriten Marlon Brando finns i flera varianter.

I hallen hänger Ardeshirs familjefoton. Där kan man följa hans kärleksliv. En bild visar honom med sambon Anna och deras nyfödde pojke. Ardeshirs mamma, som bor kvar i Iran, är med på bilden. Alla ler lyckligt in i kameran. Året är 1990.

– Förhållandet med Anna blev allt mer ohållbart. Jag tog med henne på gayklubbar. Efter en tid berättade jag för henne att jag tänkte på killar. Hon tog det fantastiskt. Hon gillar Abba, hon trivdes på klubbarna. Men i längden gick det inte. Jag var otrogen. Jag blev förälskad, i en man. Jag lämnade henne.

Alistar Liliana kommer ifrån Valea Seaca och har fem barn. Hon tycker inte om rödbetssoppa men älskar kyckling.

Foto: Josh Armfield

När relationen med mannen tog slut ville han göra ett nytt försök med Anna. Hon sa nej.
– ”Man kan inte lära gamla hundar att sitta”, sa hon.
”Du gillar killar – ljug inte för mig och för dig själv”.

Hon hjälpte dig att komma ut som homosexuell?
– Ja, faktiskt. Jag hade haft sådan ångest. Jag såg min läggning som en sjukdom som jag trodde jag skulle bli kvitt.
Ardeshir hade flera fasta förhållanden i Göteborg. Han kände sig ändå ensam. Därför grundade han nätverket Homan, för homo- och bisexuella eller transpersoner med invandrarbakgrund. 1997 berättade han sin livshistoria i Göteborgs närradio.

Ryktet om ”bögmuslimen” spred sig snabbt i Göteborg. Det blev en jobbig tid.
– Andra muslimer kom fram till mig på stan. De hotade mig, skällde ut mig, skrek saker. Jag fick hotbrev.

En gång bjöds han in av en somalisk islamsk förening för att hålla föredrag om sex och hälsa. Han tvingades fly därifrån.
– Några i publiken blev vansinnigt arga. Jag var livrädd och tvingades förneka att jag var homosexuell.

Ardeshirs far är död. Numera vet hans mamma och hans sju syskon om att han är gay. Men de äcklas och vill inte höra talas om det.
– I början sade min mamma en massa elaka saker om att jag skulle hamna i helvetet. Nu låtsas hon inte om det.

Om tre veckor har den svenska dokumentärfilmen ”Sämre än djur” premiär – den första filmen som handlar om lesbiska och bögar som lever i hederskulturer i Sverige.
Ardeshir och hans pojkvän Zafer är intervjuade i

filmen. Zafer är 33 år och bor i Tyskland. Han kommer från en religiös muslimsk familj från Turkiet.
– Zafer är inte öppen. Han är livrädd för vad som kan hända om hans familj får veta. På riktigt: han vet inte om de skulle döda honom. Jag känner igen mig i honom.
Ardeshir har träffat hela Zafers släkt – i egenskap av ”vän”. Han hoppas flytta ihop med Zafer snart.

påminner om att ett kristet homosexuellt par kanske inte kan gifta sig i en pingstkyrka, men det finns andra kristna kyrkor som står öppna. Likadant är det för judiska samkönade par – i Stockholms synagoga är de välkomna.
– Nu har vi i Sverige äntligen fått äktenskap för alla. Utom för muslimer.

Foto: Niklas Maupoix

I öppna, toleranta Berlin kanske. Zafers familj bor i en annan tysk stad. När Ardeshir – som jobbar som väktare i Göteborg – får frågan om vad han ska göra i Berlin ler han stort.
– Jag och Zafer har faktiskt pratat om att öppna en gaybar, med muslimsk inriktning. Det vore nåt, va? Jag gillar den muslimska världen. Jag gillar att vara ihop med en muslimsk man. Jag och Zafer förstår varandra, vi har samma bakgrund.
Att han inte är välkommen i moskéerna gör honom arg. Svenska myndigheter förstår inte hur snacket går, hur intolerant det kan vara, menar han. Han

Ardeshir Bibakadabi tycker att samfund som diskriminerar homosexuella genom att vägra viga samkönade par borde fräntas sin vigselrätt.
– Svenska myndigheter är rädda att kallas rasister. Därför vill de inte bråka med muslimska församlingar. Men att blunda är ett svek mot alla homosexuella muslimer. Jag är den ende öppna gaymuslimen i Sverige. Då förstår du hur stort tabu detta är.

Niklas Orrenius
Publicerad 1 september 2009 10.10 i Sydsvenskan

Dik Manusch är ett samarbete mellan

Svenska kyrkan
NORDBOTTEN FÖRSAMLING

EFS
Norrboten

Svenska kyrkan
SÖDERTÄLJE FÖRSAMLING

Svenska kyrkan
SKÄRHOLMENS FÖRSAMLING

Elimkyrkan
Ditt goda nygärde i Gamla Uppsala

Svenska kyrkan
LULLEÅ FÖRSAMLING

Luleå Stift

Hjälp Tiggare i Lund

RUNG

FRÄLSNINGEN
ARMÉN

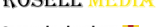

KORT
OM SAMHÄLLET

HVT

CROSS
ROADS

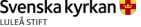
Våra sponsorer

Dik Manusch
VÄNNER

ROSELL MEDIA

Svenska kyrkan
NORDBOTTEN FÖRSAMLING

ViSiDA

Svenska kyrkan
LULEÅ STIFT

B & A
KONSULT

Foto: Sabina Wall

17

Civilsamhället är en TILL växtfaktor

Sångkören, fackförbundet, församlingen och studieförbundet. Pensionärsföreningen, teatergruppen och kooperativet. Alla har de en sak gemensamt. De är delar av en stor och mångfacetterad sektor som ibland kallas civilsamhället ibland idéburen sektor. En sektor som lätt glöms bort när vi i Sverige pratar om tillväxt och utveckling.

Näringslivet vet vi alla vad det är. Vi har tydliga bilder av offentlig sektor men om den tredje sektorn, det civila samhället är kunskapen låg.

I boken *Civilsamhället klämt mellan stat och kapital* med bla Professor Lars Trädgårdh som redaktör finns en beskrivning av det civila samhället "Det är en sektor som tar reda på hur man ska kunna göra det som marknaden eller staten inte är intresserade av att göra eller inte har lyckats göra på ett bra sätt".

En annan definition är "Det civila samhället utgörs av alla de initiativ där människor går samman av fri vilja och organiserar sig för att förbättra sin egen eller andras vardag. Engagemanget i dessa föreningar, stiftelser, Kooperationer och andra sammanslutningar gör tillsammans med staten, näringslivet och familjen samhället komplett"

Jag vill lite kaxigt säga att det är "min" sektor som gör livet vårt att leva! Civilsamhället formar våra samhällen, fyller dem med innehåll, skapar demokratiutveckling, folkhälsa, utjämnar bildningsklyftor, arrangerar kultur, engagerar unga i föreningslivet, bidrar till mångfald. Ett engagemang i civilsamhället kan också ge vänner för livet, skapa en tillfredsställelse att finnas i ett sammanhang och göra nytta. Jag kan bilda mig och få nya infallsvinklar genom mötet med de andra i föreningen.

Historiskt har vi inom idéburna sektorn ett fint "trackrecord" vad gäller att påverka och förändra levnadsvillkoren för grupper av människor. Vi har gett röst till medborgarna och drivit på samhällsutvecklingen. Bibliotek, förskolor, tandvård och hemtjänst har startat som verksamheter inom sektorn som sedan övertagits av det offentliga. Röda Korset startade t e x redan 1866 sjuksköterskeutbildning.

Vi har skapat goda arbetsvillkor genom fackligt arbete. Jämställdhetsarbetet hade varit på en helt annan planet om inte kvinnörörelsen drivit på utvecklingen. Samhällets tillgänglighet sämre om inte handikapprörelsen agerat. Miljöfrågorna inte alls haft samma utrymme om inte hela miljörörelsen jobbat och lobbait. Bara för att nämna några exempel. Just nu i skrivande stund rapporterar media om många olika aktioner till stöd för de flyktingar som nu kommer till Sverige. Detta engagemang kanaliseras många gånger genom olika föreningar.

Det som går bra kan gå ännu bättre
Många län och regioner i Sverige går just nu på hög fart. Arbetslösheten är låg, investeringarna stora och den moderna tjänsteindustrin växer.

Då är det lätt att luta sig tillbaka och glömma att också värdera andra perspektiv. Arbetstillfällen gör det möjligt att leva. För att livet ska vara värt att leva och för att människor ska vilja flytta in och stanna kvar på orten behövs ett aktivt civilsamhälle med föreningar som bland annat sprider kultur, idrott, politik och mångfald. Det skapar det mer värde som gör att människor bor kvar och utvecklar sig själva och leder till attraktivitet för området.

Genererar intäkter på flera hundra miljarder

Det är ingen liten sektor jag försöker beskriva. Det finns ca 32 miljoner medlemskap i Sverige. Många av oss är alltså medlemmar i flera olika organisationer. I sektorn finns ca 200.000 icke vinstdrivande organisationer. I princip hälften av befolkningen utför ideellt arbete till ett värde av ca 28 miljarder kronor. Ungefär 12,5 % av den arbetsföra befolkningen är sysselsatt och har sin anställning i civilsamhället.

Personliga värden minst lika viktiga

Den ekonomiska storleken inom civilsamhället är förstas viktig. Men vi vill inte att vi går vilse helt i ekonomismens begrepp och enbart applicerar ekonomiska värden. De personliga värden som skapas är minst lika viktiga (som i sin tur leder till utveckling av samhälleliga värden).

Till exempel när ungdomarna Jesper, Martin, Mitchell och Sara tar sina första steg i en professionell musikkarriär i replokalen som drivs av församlingen. När Kurt får stöd att lämna sitt missbruk i föreningen Länkarna. När Elin efter sin sjukskrivning tar sina första steg från en långvarig sjukskrivning till arbetsmarknaden via en praktikplats på Röda Korsets secondhandbutik.

Eller när egenföretagaren Lotta testade och utvecklade sin affärsidé via ledarskapet i en studiecirkel, när Ruwaida tränar sina svenskakunskaper genom den internationella kören, när Lars som har en funktionsnedsättning får träna sina förmågor i arbetskooperativet eller när utbildningen på folkhögskolan ledde till att Anna växte och vågade satsa på universitetsutbildning.

Sveriges civilsamhälle skapar växt i sig självt. Civilsamhället blir en TILL växtfaktor när vi arbetar gemensamt för hela landets utveckling i god samverkan tillsammans med offentlig sektor och näringslivet.

Ylva Löwenborg
Regionchef Sensus studieförbund

Lacramioara Popoi kommer från Valea Seaca, Rumänien och hoppas att någon dag få ett städjobb.

Foto: Josh Armfield

Inför psykologi i grundskolan!

Psykologisk kunskap kan hjälpa till att förändra oss själva, och därmed att förändra våra samhällsstrukturer. Kunskap om varför rasism och annan diskriminering uppstår är en viktig del av lösningen och bör därför läras ut i grundskolan, till unga som fortfarande håller på att bygga upp sin verklighetsuppfattning.

Rasism och diskriminering är strukturella samhällsproblem. Om man vill motarbeta rasism måste man undersöka var problemen och strukturen faktiskt sitter. Mitt personliga svar på detta är att strukturen sitter i befolkningens hjärnor, och överlever på grund av vår kognition och mentala liv. Detta innebär att man måste ta hänsyn till psykologi, sociologi och liknande vetenskaper för att kunna förändra samhällsstrukturen. Man måste lära sig om sina egna samt andras psykologiska funktioner, som exempelvis förklarar varför man skapar sociala grupper och hierarkier, hur man projicerar över dåliga egenskaper och skapar snedvridna uppfattningar om andra grupper som metod för att lyfta den

egna gruppen. Om hur fördomar byggs upp och vidmakthålls. Om begrepp som självuppfyllande profetia. Att lära sig om psykologi redan som ung, hade hjälpt många med tidig förståelse av samhället och att få en djupare självinsikt.

Att lära sig om hur något fungerar är grundläggande för att man ska kunna förändra det. Om man går till terapi för att förändra något hos sig själv, exempelvis för att eliminera en fobi eller lära sig att hantera ångest, så är det viktigt att man lär sig att förstå varför och hur problemen uppstår. Detta gäller naturligtvis inte bara inom psykologin, utan exempelvis är det också svårt bygga om en dator eller att omvandla ett matrecept om man inte har den grundläggande kunskapen som krävs.

Ska samhället bekämpa rasism och annan diskriminering måste befolkningen få rätt verktyg för att förstå varför rasism uppkommer och överlever. Samhällsstrukturer och fördomar överförs av vuxna till barn tidigt, så dessa verktyg måste därför även

läras ut i yngre åldrar. Detta är en av flera argument till varför föreningen Kort om Samhället har startat namninsamlingen Inför psykologi i grundskolan. Som man hör i namnet på listan, handlar den om att vädja till regeringen att utreda möjligheten för psykologiundervisning i grundskolan. Skolan lär redan ut biologi; om fysiska sjukdomar, hur vår kropp fungerar och vad man ska tänka på för att sköta om den, och det är dags att vi behandlar vårt inre, mentala liv likadant. Vartenda barn och vuxen individ gynnas av kunskap om sig själv och om hur man kan utvecklas. Dessutom är psykologi inte bara nödvändigt, det är också ett väldigt spännande ämne att lära sig mer om.

Du hittar namninsamlingen längst upp på Kort om Samhällets Facebook-sida.

Marielle Sterner

Med filten om ryggen

Vi hade bestämt att dörren inte skulle stå på vid gavel, oavsett hur stort vädringsbehovet var. Efter ett ovälkommet besök av en råtta i vardagsrummet för några år sedan infördes detta förbud.

Så blev det sommar 2015 och solen lyste med sin frånvaro vecka efter vecka efter vecka. Men en dag tittade de efterlängtnade strålarna in. Rakt in genom glasdörren. Jag kunde inte låta bli att förflytta mig till den plats där det fanns en liten solig flik av yttervärlden. Jag slog upp dörren helt, för att kunna sitta på tröskeln. Det var dit strålarna nådde. Det enda soliga stället. Värmen lade sig mjukt mot min hud. Jag skulle ju bara sitta där en stund. En liten liten stund. Och eftersom jag placerat mig mitt i dörrhålet kunde det ju knappast vara någon fara att ha dörren öppen. Inga objudna gäster från djurriket skulle komma över tröskeln utan att jag märkte det. Nä. Just det. Inte utan att jag märkte det. Jag la alldeles bestämt märke till att det hände. Jag satt visserligen med näsan vänd neråt, mot en bok, just då. Men det gick inte att missa. Luften fläktade till alldeles ovanför

huvudet på mig. Det var konstigt, tänkte jag, och lyfte blicken. Det hördes fladdrande ljud. Inifrån rummet? Ljuden ökade i intensitet. Det lät inte som fladder. Det lät som flax. Jag vände mig om. Där, ovanför den röda fätöljen, intill farfars gamla skåp:

En duva. Den var fortfarande i luften. Men inte i den luft som den kände igen. Det här var inomhusluft, människohemsluft. Inte den stora, friska, världsluft som kom ifrån. Den var bland möbler och gardiner, inte bland grenar och grönska. Duvan var på väg längre in i rummet när den fick syn på det största fönstret vi har. Den gjorde en sväng i luften, styrde om, mot det som syntes där igenom. Träd, ljus, himmel. Den värld som den kände igen. Den värld där den ville vara. Under tiden hade adrenalinet satt

fart i mig. Jag reste mig upp. Stod handfallen, vad gör man åt en duva i vardagsrummet? Hjärtat dunkade, hjärnan funkade ... inte. Men duvan var räddare än jag. Den flög mot fönstret, dunsade mot rutan. Min hjärna gick på högvarv. Mina ben sprang ut. Jag borde hjälpa, men hur? Från andra sidan fönstret kunde

jag se hur den stressade stora fågeln satt i fönsterkarmen bredvid en blomkruka och insåg att den inte skulle komma genom det obegripliga hindret. Här ute stod jag och kunde inte för mitt

liv komma på en lösning. Fönstret var inte öppningsbart, att sätta igång och jaga duvan i riktning mot där den kom in kändes som något som bara skulle göra saken värre. Jag gjorde det enda jag kunde komma på. Anropade en medmänniska. Kallade på någon som kunde hjälpa till att tänka. Hjälpen kom från våningen

ovanför. "Vänta", sa medmänniskan och gick fram till soffan. Lyfte upp en filt från armstödet. Gick med så mjuka steg som möjligt fram till den objudne gästen i fönsterkarmen. Höll avvaktande upp filten som vore den en fredsflagga, tog några steg till – och slog tyget om ryggen på fågeln. Vingarna slutade flaxa, lugnet spred sig i dess kropp. Med kupade händer och duvan skyddad i filten lyfte medmänniskan upp den, stegade bort till dörren, ut i det gröna – och släppte greppet. Duvan tog några fridfulla små steg på marken. Höjde vingarna. Flaxade försiktigt, utan brådska. Så lyfte den, tog sin egen väg upp mot det blå. Kvar stod vi med blickarna vända åt samma håll. Det gick. Det går. Att ta en medmänniska till hjälp när du själv inte förmår. Att lägga en filt om ryggen på den som inte ser någon utväg. Att ge ett litet uns av trygghet till den som besöker din verklighet. Då kan hen lyfta. Som en duva.

Åsa Jarring
journalist och skrivpedagog
asa.jarring@gmail.com

Illustration: Thord Kristiansson

Röken slingrar sig upp ur de rostiga kaminrören och blandar sig med osen från de pyrande resterna av de sopor som ligger över hela området. Här finns fem stycken bristfälligt hopspikade bostäder tillverkade av trä, tjärpapp, plåt och vad som fanns att tillgå när de blev byggda. Det bor fem stycken arbetslösa med familjer, som varje morgon, när stadens soptransporter kommer, förser sig med sina "specialiteter" ur dagens skörd. Papper, plåt, glas, lump och trä sorteras ut. Dessa råvaror säljs sedan vidare till grossister och kan i bästa fall ge en liten peng till mat och kläder åt familjen. Människorna står uppställda i en halvcirkel där soporna tippas och med stålrakor i händerna tar några hand om metallbitar, andra tar glas medan vissa familjer har papper som specialitet.

De bästa och välgigaste skyttarna kan en bra dag, tjäna en 25 öring. Tippen är en samlingsplats och lekplats för stadsdelens alla barn.

Strax ovanför tippen har kommunen även inrättat nödbostäder för bostadslösa och arbetslösa familjer. Skånska husarregementets tidigare stallar har indelats i bås som inte har byggts ända upp till taket och med en lång korridor i mitten av huset som leder till båsen och som avslutas med en vask och en kokplatta för familjernas hushållsbestyr. Här bor ett 30-tal familjer med barn.

Fakta: Hushållssopor och annat skräp tippades under flera decennier på stranden på Söder nedanför Gummifabriken, i folkmun kallad "Lumpasjön".

på städernas soptippar. Orsaken är den segregering och apatheid som myndigheterna utsätter den romska befolkningen i dessa länder för. Vi kan inte stillatigande vara åskådare. Det krävs solidaritet och medmänsklighet och agerande av oss och jag anser att det är ett minimikrav om vi över huvudtaget skall få kalla oss människor. Ha denna berättelse i åtanke nästa gång du möter en medmänniska i nöd ute på stan.

Anm. Historien är nedtecknad av mig, fritt efter min fars berättelser från den tiden.

Thord Kristiansson
ordförande i SME Solidarisk Människohjälp
Engelholm

Fattigsverige

Ibland kan det även komma något ätbart. Till tippen körs även sopor från stadens bagerier och mataffären, när detta händer blir det fest på tippen eftersom dagens matbehov är säkrat. Det närbelägna slakteriet har en egen avbalkning i utkanten av tippen, där det slängs rester som kluvnad djurhuvud, klövar och ben som inte går att använda i charkuterierna. Här har råttorna och flugorna ett bra liv, med obegränsad tillgång på mat. Många av det boende vågar inte vara vid slaktavfallet, då de är rädda för sjukdomar och de folkilskna råttorna. En av familjerna har trots detta skapat sig en egen nisch vid den stinkande benhögen, de samlar in de rengagnade vita benen som säljes såsom grundämne till en limfabrik i trakten. Barnen på tippen sysselsätter sig med att jaga råttor, hälsovårdsnämnden betalar 1 öre för varje råttsvans som kan uppvisas. De skjuter råttan i när den sticker upp huvudet ur sitt håll med en slangbells laddad med en märla, då blir råttan tvungen att springa ut ur hålet för att vända och komma undan, snabbt tar barnen den i svansen och slår den hårt i marken och klipper av svansen.

Den första renhållningsanläggning låg nedanför nuvarande Rönnowska yrkesskolan. Hit forslades huvuddelen av stadens köksavfall, latrin och gödsel. Latrin blandades med torvmull som torkades och förvandlades till "pudrett" som sedan såldes till bönderna som gödsel. Här fanns också en svingård där grisarna föddes upp på det insamlade köksavfallet. I dag ligger Syd- och Oljehamnen på denna plats då detta område blev utfyllt och bebyggt. Det skulle dröja fram till 50-talet innan kommunen lyckas lösa dessa frågor kring renhållning och bostäder på ett acceptabelt sätt.

Året som berättelsen är hämtad från är 1934 och platsen är Helsingborg som säkert inte var unikt i de avseendet, detta var säkert vanligt förekommande på många platser och städer runt om i arbetslöshetens spår i 30-talets "Fattigsverige".

I dag 2015 lever människor i Rumänien på samma sätt som skedde i Sverige för 80 år sen, Människor är hänvisade till att bo, försörja sig och ibland äta

Söder IBBK -84

Janne Karlsson,
illustratör från Linköping. www.svenskapache.se

Foto: Sabina Wall

Arbetsförmedlingen

Detta nummer har en del av sitt tema som "Vänskap" - något som de flesta nog kan relatera till, speciellt vi som aktivt engagerar oss i de människor som får möjligheten att sälja denna tidning.

Då jag började hjälpa till kring människorna i Umeå så visste jag inte riktigt vad jag skulle förvänta mig,

det har varit en snårig väg att vandra i perioder men under tidens gång har jag fått så många nya bekanskap och vänner att de tuffa tiderna har gått att övervinna tillsammans utan större problem.

Nu på slutet har jag inriktat mig på att hjälpa till med att skriva in

personer på Arbetsförmedlingen. Första svängen åkte vi dit med sju personer och jag hade ställt in mig på att det skulle bli tjafs och krängel men efter att Linda, en annan aktivist, påpekat att de har en intern pärm för just detta så kilade de iväg, läste lite och kom sedan med papper åt oss. Vi fick till och med ett eget rum att sitta i då vi skulle hjälpa dessa personer med ifyllningen av papperna (ett för inskrivning och ett för samordningsnummer) - personalen var väldigt hjälpsamma och det var inga större problem alls faktiskt. De började spåna på att ha en infoträff för de EU-migranter som skrivit in sig och dessutom ha med en tolk så i nuläget går vi och väntar på detta.

Efter någon vecka fick jag i uppdrag att följa med Anton till AF för en inskrivning. Det var ingen tvekan om att jag skulle hjälpa honom, trots språkbristningar då han endast pratar rumänska och grekiska - trots detta gick det väldigt bra och jag gick ut därifrån med en väldigt glad man

men också med en frustration över att en sådan kompetent människa går utan jobb. Under vår inskrivning uppdagades det att han har gått en yrkesutbildning som bilmekaniker, bilrekonditionerare och svetsare. Detta är för mig helt sjukt, han har alltså all denna kundskap och gör vadå? Ingenting.

Jag och flertalet andra funderade mycket kring Anton och satte oss sedan för att skriva ihop ett cv, hur ska vi då lösa biten om de ringer åt honom? Han kan ju inte språket. Fort var det löst, vi lade in en tolks telefonnummer också och hänvisade till henne om de var intresserade. Han fick en bunt cvn i handen och begav sig ut för att lämna på olika företag, för att hjälpa honom på traven så lades hans cv och bild även ut på facebook. Jag hoppas av hela mitt hjärta att han får ett jobb, han är så otroligt trevlig och duktig på mycket. Om någon av er som köpt denna tidning av en säljare råkar veta av ett jobb för honom i Umeå, så snälla, hör av er till dikmanusch@gmail.com .

Bortsett från att hjälpa folk in i arbetslivet här så jobbar vi stenhårt på frågan kring barnens rätt till skolgång, för detta krävs en folkbokföring. Och för att få igenom det gäller detta:
För att få en familj att bli folkbokförd så bör man till att börja med få in dem i någon form av svenskundervisning. Finns det ingen sådan där ni bor så låna böcker på biblioteket, det finns även många bra appar för detta om de berörda har en smartphone.
Man bör även skriva in sig på arbetsförmedlingen som arbetssökande. I samband med detta så bör ni ansöka om samordningsnummer, det finns särskilda blanketter för detta på arbetsförmedlingen. Skulle de mot förmodan inte vilja dela ut dessa så gå på skatteverket och begär att få fylla i en där istället. Då detta är gjort kan det vara en bra idé att skriva ihop ett cv, lista utbildning, anställningar, vilket/ vilka typer av körkort personen i fråga har men även vilka språk som talas. Då detta är klart så sök allt som går att söka i jobbväg, förlita er inte enbart på de som annonseras på internet utan åk runt och lämna personligen - det ger er en chans att prata in personen på ett helt annat sätt än genom ett mailat cv.
Om och när ett anställningsbevis skrivs så räcker ungefär 5-10 timmar i veckan för att en folkbokföring ska kunna sökas. Dock måste det finnas med på anställningsbeviset att det finns en möjlighet för fortsatt arbete, dvs, en tillsvidareanställning. Skulle det vara så att personen i fråga har sina barn och respektive här redan så bör man enbart söka folkbokföring för den arbetande då det annars krävs en högre inkomst för att kunna försörja familjen och inte vara samhället till last.
Det finns en bestämmelse inom EU att det enbart ska behövas 5-10 timmar för att få en godkänd folkbokföring för en person, detta tar ungefär sex veckor. När detta gått igenom har du samma rättigheter och skyldigheter som en annan svensk, och samma dag som du får beskedet bör du söka för resterande familj. Dessa får då en såkallad sekundär folkbokföring, de blir med andra ord automatiskt

folkbokförda samma dag och har även de samma rättigheter.
Om ni lyckas med detta så har nu barnen rätt till skola, föräldrarna rätt till barnbidrag, SFI, sjukvård med mera.

Allt är mer eller mindre en snårskog av lagar och regler, det tar tid att tolka dem och hitta vägar igenom men vi är på god väg och jag ångrar inte en sekund att jag valde att engagera mig i dessa människor. Jag har inte bara vuxit som person och förälder i detta, jag har på vägen funnit flertalet vänskaper som jag håller varmt om hjärtat. Får ofta frågan om varför jag gör så mycket för dem och jag har på slutet svarat de att: "Vad gör man inte för sina vänner?" Där kommer ofta kommentarer om att vi blir utnyttjade och allt möjligt och

jag kontrar snabbt med: "Blir du utnyttjad av dina vänner då också eller?". Folk har sällan något att säga då har jag märkt, antingen kommer det något om att det inte är samma sak eller också blir det total tystnad. Det finns få människor som jag skulle anförtro dels mina barn till (som barnvakt ett tag) men även mitt hem till. Jag litar verkligen på många av dem och skulle det finnas en baktanke med allt så skulle det ha synts till vid det här laget.

Vi är alla människor och vi kommer alla behöva hjälp någon gång i livet, det är inte jobbigt att åtminstone försöka - det är bättre än att blunda för vad som faktiskt pågår, både här och i andra delar av världen.

Sabina Wall

Foto: Lillemor Holmlund

En Vättes funderingar

Ja, jag säger då det... I bland är människorna ett konstigt släkte. Jag kan då rakt inte begripa mig på dem, så som de strider om ditten och datten. I 900 år, år har jag levat och sett dem slitit och trälat för brödfödan, och få tak över huvudet.

Sett eländiga tider, med vintrar så kalla och bistra, att inte ens björkved kunde värma upp Herremännens salar, och där de frysta liken låg stapplade utanför allmogens stugor och kojor.

Sett missväxt och svältens uppsvällda magar, då kungar och fogdar till och med stulit nödåret ifrån räven.

Sett tider då landets folk såg ingen annan utväg ifrån fattigdom och elände än att lämna sitt hem för att trängas som packad boskap i båtar - till över there.

Sett tider av oro - när maskinerna kom och tog över.

Sett tider med lyckan av ”egna hem” och begynnande framtidstro - de fick pension, barnbidrag och en peng till de sjuka och arbetslösa.

Ser i dag, att de flesta av landets folk kan fylla sina magar i värmande hem, och sen luta sig bekvämt tillbaka för att trycka på en knapp – för att se rörliga bilder...eller trycka på en knapp och gå ut på det där nätet som de kallar det.. Världen har visst blivit mindre.

Ser och hör dock idag - att de ändå inte är nöjda - fast de slipper svälta och frysa.
De strider med varandra - de strider om att de vill tjäna mer - till större hem och fler maskiner att trycka knapparna på.
De strider om vägarnas folk, som rullar in på sina vagnar med svältens uppsvällda magar.
De strider om människor som flytt, vars barn fortfarande hör maskingevären - kanonernas dundrande - ringande i sina öron...
Det är ett konstigt släkte, de där människorna - Jag undrar jag - Om det fick se med mina ögon det jag sett, genom århundraden - Skulle de ändå strida...

Lillemor Holmund

Nicolae, coolaste killen i stan.

Foto: Sabina Wall

Tiggeri – ett nödvändigt medan

Problemen ska lösas i hemländerna.
Ingen ska behöva tigga.
Ge pengar till frivilligorganisationer.
Situationen måste lösas på EU-nivå.
Den rumänska regeringen måste ta ansvar.

Allt det här är sant.
Men det är inte hela sanningen.
Tiggeri är ett nödvändigt medan.
Medan ni sov.

Att ge pengar i pappmuggen innebär omkostnader som mat och resor till och från Sverige, men även frivilligorganisationer har pengar som går till annat än direkt hjälp. Det kommer alltid att finnas spill. Och åtminstone några år framöver kommer det att finnas ett behov för Européer att tigga. Tyvärr. Det frivilligorganisationer gör når inte alla, de når inte alla platser. Den rumänska regeringen är fruktansvärt motvillig att hjälpa sina fattigaste. Det är obegripligt och vi måste uthålligt kräva en förändring. Alla varianter av hjälp behövs. De som kan och vill ta sin situation i egna händer genom att åka utomlands måste få göra det. Låt ingen lura er att tro att ge någon mat, vård, omsorg eller kärlek är något dåligt.

Just nu kommer kylan och det finns barn och vuxna i Sverige som sitter i husvagnar och fryser. Utan pengar till gasol. De vuxna gör allt de kan för att bespara sina unga lidande. Hur kan vi gå förbi dem med den vetskapen?

Vad ska jag säga till 25-åriga Ana som har en son på elva år som sitter med tandvärk. Han är här nu för att det inte finns någon som kan ta hand om honom i hemlandet. Eller Bianca som sitter här dag ut och dag in och ber Gud och människorna omkring sig om hjälp till att bekosta sin dotters ögonoperation. Utan att komma hit hade ingen av dem kunnat ge sina barn den hjälp de behöver.

Tiggeri är ett nödvändigt ont.

Ett medan.

Medan de rika och mäktiga tittar åt andra hållet.

Rebecca Westin